

Pirmdiena, 2017. gada 11. septembris

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Zelta ikra lielās
balvas ieguvējs.

6. lpp.

Eiropas kultūras
mantojuma
dienās.

3. lpp.

Ko likt
burkās
ziemai.
7. lpp.

PUT UN RŪC, UN GRAUDI BIRST

Vai pie vainas bija Jautrās mašintalkas rīkotāju vai viesu azarts, bet pasākums *Padurē* sestdien patiesi izvērtās jautrs – ar izstādēm, radošajām darbnīcām, gadatirgu, koncertiem, īstu kuļmašīnu un kārtīgu danču vakaru kopā ar postfolkloras grupu *Ilģi*.

Rudzu kūļus kuļmašīnai *Imanta* padod režisors un operators Raits Valters un padurnieks Andris Umkalns. Augšā tos saņem Ieva Dzene no *Kurzemes Radio* un Matīss Neifelds no *Amazones*.

Kuldīgas novada domes kultūras nodaļas vadītāja Dace Reinkopa bilda: lai gan Jautrā mašintalka nav iekļauta Eiropas kultūras mantojuma dienu sarakstā, tā pilnībā atbilst – ir vēsturiska vieta, ir norises un cilvēki. Vērojot laika prognozi, Padures muižas klēts saimniece Alise Volanska bažījās, vai tik lietus netraucēs izbraukt pasākuma vaininieci – Padures uzņēmumā *Amazones* restaurētajai, biedrības *Padure* un citu entuziastu gādātajai un izlolotajai kuļmašīnai *Imanta*. Bažas bija veltas. Kuļmašīna tika iedarbināta, un pāris maisu rudzu graudu izbira no tās trumuļiem, sagādājot prieku gan cilvēkiem, kuri vēl šo-

dien atceras kulšanas talkas, gan jaunajai paaudzei. Bērni labprāt nogaršoja graudus, lasīja izkultās vārpas un izbaudīja to, ko var sniegt patīkami smaržojoši salmu kūļi. Mammaš tik bažījās, ka nu viņu mīļuliem akoti kodīs, bet tas īsti neuztrauca nevienu no tiem, kuri gribēja izvārtīties salmos. Pensionārs Jānis Razgals atminējās, kā jaunībā valdījis pār līdzīgas kuļmašīnas dāmpis: „Skaisti laiki tie bija, skaisti!” Bet Ieva Dzene, kas pamēģināja kūļi iekšā laidējas pienākumus, bija laimīga: „Ak, kā iesvidām! Katram jaunam cilvēkam to vajadzētu pamēģināt, lai zina, cik grūtā darbā kādreiz maizīte nāca.”

Kad nu *Imanta* atgriezās savā mītnes vietā *Amazones* angārā, laiks bija *Ilģiem*. Ansambļa dvēsele Ilga Reizniece brīdināja, ka ilga sēdēšana un koncerta klausīšanās nesana. Pēc dažām dziesmām autentiskos latviešu tautas deju soļus ierādīt viņai talkā nāca Kuldīgas *Bandavas* un *Snēpeles* dejotāji, līdzī aizraujot teju visus no dažādām vietām atbraukušos talciniekus.

Vairāk par to, kā mašintalkā klājās, lasiet nākamajā *Kurzemnieka* numurā.

Inguna Spulniece
Lāsmas Reimanes foto

ĪSZINĀS

Apgūs kokli un stabuli

Līdz gada beigām Alsungas vidusskolā katru trešdienu 15.00 gan lieli, gan mazi var piedalīties bezmaksas kokles un stabules spēles mācībās, kuras vada pasniedzēja Dace Nasteviča.

Meža īpašniekiem

Biedrība *Meža konsultants* septembrī un oktobrī meža īpašniekiem piedāvā bezmaksas konsultācijas par apsaimniekošanu un Eiropas atbalstu. Pieteikties pa tālr. 29103658 (Sigitai Vaivadei) vai e-pastā: meza.konsultants@inbox.lv.

Dziedināt ar skaņu

6., 7., 8. oktobrī Kuldīgā strādāt ar balsi sevis atvēršanai mācīs Kerla Toama no Izraēlas. Viens no veidiem, kā palīdzēt sev, ir noteiktas skaņu kombinācijas izdziedāt sev atbilstošā frekvencē, tā sakārtojot ķermeni un emocijas. Seminārs notiks mūzikas skolas zālē. Vairāk var uzzināt, zvanot Ilzei Ābelei (29528921) vai Ilzei Svilpei (28343369).

JAUNO ŽURNĀLISTU SKOLA

Pirmā tikšanās reize

12. septembrī 16.00

Kurzemnieka redakcijā.

Gaidām skolēnus

no 8. līdz 12. klasei, tostarp

skolu avīžu un mājaslapu

veidotājus! Vairāk feisbuka

lapā *Kurzemnieks*

vai pa tālr. 29463930.

Trešdien, 13. septembrī:

- Jautrā mašintalka un *Ilģi*.
- Interesu izglītība BJC.
- Kuldīgā salido Dzintras.
- Pielikumā *Novadi domā* – bāreņi aizbildniecībā un adopcijā.

REDZĒJUMS

Atgriežas un paliek vai aizbrauc atkal

Daiga Bitiniece,
tālr. 63350567,
daiga.bitiniece@
kurzemnieks.lv

Kad bijām *Kurzemniekā* uzrakstījuši par kādu kuldīdznieci, kura jau gadus 15 dzīvo Čikāgā, viens mūsu laikraksta lasītājs piezvanīja un aizrādīja, ka daudz vairāk ievēribas būtu pelnījuši tie, kuri atgriežas, nevis no Latvijas aizbrauc un lepi stāsta, cik laba dzīve ārzemēs. „It kā tur no gaisa viss kristu!” pārmeta zvanītājs.

Jā, mūsdienu emigrācija, kas sniedzas tūkstošos, ir

„Jo mūsu, latviešu, nav tik daudz, lai nepriecātos par katru mājās pārnākušo.”

viena no vislielākajām mūsu valsts problēmām, kurā vieglāk nosaukt vainīgos (zemās algas, savulaik arī bezdarbs, kredīti, problēmas ģimenē, darba devēju attieksme utt.) nekā rast jēdzīgu risinājumu. Pirmkārt, emigrē ne tikai no Latvijas vien, otrkārt, tā ir katra cilvēka brīva izvēle, treškārt, lai arī tā saucamajā reemigrācijas plānā darīts viss, naudas tērēšanu ieskaitot, tomēr nav skaidrs, kas konkrēti darāms, lai cilvēkus dabūtu atpakaļ. Kādā intervijā ar *tēvzemietī* lasīju it kā mierinošus vārdus, ka aizbraucēji lielākoties ir krievu cilvēki un nekvalificēti darbinieki, sak' – lai tik brauc. Taču tikpat daudz lasīts par to, ka Latvijā trūkst izaugsmes ie-

spēju, ka te joprojām darbu var atrast caur pazīšanos, nevis tāpēc, ka esi kvalificētāks utt.

Netrūkst stāstu par cilvēkiem, kuri dzīvo starp: kādu laiku mājās, kādu atkal peļņā. Jo negrib pavisam šķirties no ierastās vides, mājām, ģimenes, draugiem. „Ja vien es varētu nopelnīt vairāk, nūdien nekur nebrauktu,” šovasar sacīja puisis, kuram Latvijā palika arī draudzene. Bet skolotāja, kura Vācijā atradusi darbu veco ļaužu pansionātā, ir apmierināta ar atalgojumu, ar iespēju apceļot Eiropu brīvdienās utt., tomēr sapratusi, ka tur vienmēr būs kā svešiniece. Sava zeme paliek sava, viņa secina.

Cita lieta, ja prom ir visa ģimene. Tad mazāk cerību sagaidīt visus atpakaļ, jo, pirmkārt, daudzās attīstītās valstīs vecākiem ar bērniem ir lielāks nodrošinājums, otrkārt, latviešu valoda vairs nebūs pienācīgā līmenī, lai arī kā to tautiešu kopienas un biedrības sestdienas skoliņās cenšas mācīt un uzturēt. Treškārt, atgriezties un iekārtot dzīvi no jauna visai ģimenei ir daudz sarežģītāk un dārgāk nekā vienam.

Tāpēc jāpiekrīt mūsu lasītāja ieteikumam meklēt un uzrunāt tos, kuri atgriezušies, lai vai kādi būtu bijuši iemesli. Jo mūsu, latviešu, nav tik daudz, lai nepriecātos par katru mājās pārnākušo.

Bet vislielākā ievēriba tomēr pievēršama ikdienas dzīvei – kā klājas tiem, kas nav ceļasomas kravājuši, kas, vairāk vai mazāk strādādami un pelnīdami, audzina bērnus, kopj dārzus, paši organizē dažādas aktivitātes vai iesaistās tajās, lai dzīve būtu krāšņāka un pelēkā ikdiena nenospīest.

MANUPRĀT

Būs mums jaunie laukos

„Diez cik daudzi no jaunās paaudzes mūsu novadā interesējas par uzņēmējdarbību laukos,” tā prātoju, ejot Kuldīgā uz jauniešu māju, kur par valsts naudu tika izklāstītas biznesa un vēl citas gudrības. Nebija tur daudz desmiti, bet arī padsmīt jauniešu likās pietiekams skaits, jo tādas mācības notiek katru gadu, parasti darba laikā diezgan aizņemtās dienās. Un vēl – cik tad vispār mums ir jaunu ļaužu, ja to vien dzird skandējam, ka viņi tūlīt pēc vidusskolas un dažs pat agrāk no dzīves laukos bēg prom kā no pasaules lielākās nelaimes. Izrādās, ka tā vis nav. Ir arī tādi, kuri uzņēmējdarbības iespējas saredz tieši urbanizācijas neskartā vidē. Kuriem nepietiek tikai lasīt sēnes un ogas mežā, bet kuri mēģina tās izaudzēt paši. Un viņiem arī izdodas.

Daina Tafelberga, tālr. 63350563,
daina.tafelberga@kurzemnieks.lv

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet *Kurzemniekam* pa tālr. 63350568, e-pasts: dina.porina@kurzemnieks.lv.
Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

Ja pamanāt ko interesantu,
nofotografējiet un sūtiet: redakcija@kurzemnieks.lv.

TRIS VIEDOKĻI

Vai paaugstināta maksa var veicināt atkritumu apsaimniekošanu?

Kaut kur taču jāmaksā!

Uldis Zariņš, SIA *Skrundas komunālā saimniecība* nekustamo īpašumu pārvaldnieks:

– Skrundas novadā atkritumus savāc *Eko Kurzeme* no Liepājas. Pirms kāda laika tarifs nedaudz paaugstināts, šobrīd izmaiņas netiek prognozētas. Vismaz solīts, ka šogad būs tāpat kā iepriekš. Ik mēnesi no uzņēmuma saņemam rēķinu un likuma kārtībā aprēķinām izmaksas katrai mājai: daudzdzīvokļu mājās – pēc deklarēto iemītnieku skaita, privātajiem – pēc izvestā daudzuma.

Vislielākās domstarpības par rēķinu rodas tad, ja ģimenē ir vairāki cilvēki, bet tur dzīvo tikai vecāki, jo bērni ir prom tādās vietās, kur nevar deklarēties. Līdz ar to diviem jāmaksā par četriem pieciem. Tad viņi dusmojas un negrib to darīt. Grūti izskaidrot, ka kaut kur par atkritumiem taču jāmaksā. Ja nevar izdeklarēties, lai vienojas ar vecākiem un savu daļu atmaksā!

Šķirotos atkritumus Skrundas novadā izved bez maksas, bet konteineri stiklam, plastmasai un papīram ir tikai dažās vietās pilsētas centrā, kā arī pagastos. Apzinīgi cilvēki šķirojamies sakrāj un tad nogādā līdz konteineram. Bet daudzi izmet visu pie kopīgajiem, un tā palielinās daudzums un izmaksas. Informējam, mācām un stāstām, ka pašiem taču tā būtu lētāk. Diemžēl pie katras mājas konteineru šķirotajiem nevaram nolikt.

Vēl reizi vai divas gadā noteiktās vietās bez maksas tiek savākti lielgabari atkritumi. Daļa nav mierā, ka nepiebrauc pie katras mājas, bet to nevaram atļauties. Kurš nekautināts, tas veco dīvanu nones pie parastā konteinerā. Mums jāsavāc, un tās ir liekas izmaksas.

Jāiemācās šķirot

Toms Erbs, SIA *Ekonomi* pārstāvis (Kuldīgā apsaimnieko ēku Skrundas ielā 18):

– Cilvēki vairāk jāizglīto, jāveicina videi draudzīga saimniekošana. Tarifa paaugstināšana neko nedos. Kāda jēga ieviest īpašu konteineru, ja pēc tam poligonā tie atkritumi vēlreiz jāpāršķiro? Gandrīz visās daudzdzīvokļu mājās tikai kādi 30% cilvēku ievēro šķirošanas prasības: ko un kur drīkst izmest, to, ka stikla traukiem jābūt tīriem u.tml. Dažkārt šķirotie kļūst par parastajiem atkritumiem, par kuriem jāmaksā.

Privāto māju saimnieki gan sapratusi, kas ir lētāk – šķirotot ir diezgan liela ekonomija, bet tarifs jau attiecas uz visiem. Daudzdzīvokļu mājās cilvēki nav mierā ar aprēķinu metodiku, ja jāmaksā pēc deklarēto skaita. Jo ir tādi dzīvokļi, kuros pierakstīti pieci, bet dzīvo tikai viens, un otrādi. Ja apsaimniekotājs redz, ka ievākušies nedeklarēti iemītnieki, jāiet un jāvienojas, jo atkritumi tiek izmesti, bet par tiem maksā kaimiņi. Tā mēs darām savā mājā, pārrunājam to kopsapulcē. Iedzīvotāji jau zina, kurš reāli te uzturas, kurš biežāk ir prom.

Pēc likuma piespiest gan nevar. Labāka kārtība būtu arī tad, ja maksa par atkritumiem būtu nodalīta no apsaimniekošanas maksas. Šī pakalpojuma sniedzējs lai slēdz līgumu ar katru iedzīvotāju!

Sistēma ir izdevīga

Daiga Kalniņa, Alsungas novada domes priekšsēde:

– Alsungas novadam ir līgums ar uzņēmumu *Ventspils labiekārtošanas kombināts* (VLK). Esam saņēmuši regulatora vēstuli, ka tarifs par atkritumu savākšanu tiks paaugstināts. Tas jau bija gaidāms līdz ar dabas resursu nodokļa izmaiņām. VLK neko konkrētāku vēl nav informējis. Mūsupusē šī nozare ir diezgan sakārtota. Vienīgā problēma – iekšējās nesaskaņas, nesapratne, neapzinīgums. Ir izveidota visiem izdevīga sistēma, arī tiem, kuri šeit nedzīvo pastāvīgi, piemēram, vasarniekiem. Nav jāmaksā regulārs rēķins, bet var nopirkt speciālu maisu un pietiekt uzņēmumam, kad tas jāizved. Atkritumi tiek izvesti laikus. Reizēm gadījies, ka pārpilns ir šķirotos atkritumu konteineri, bet, manuprāt, tas ir sākums. Bet vēl ir tādi cilvēki, kuri no seniem laikiem pieraduši zemē rakt bedri un mest tur visas drizas, arī tās, kas nesadalās. Diemžēl citi pamanās vest uz mežu, dedzināt plastmasu un radīt kaitīgu piesārņojumu. Ejam, skaidrojam, iesaistām pašvaldības policiju. Labi, ka tādu neapzinīgu cilvēku nav daudz.

Daina Tafelberga

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai esat kādreiz ziedojuši? Kādiem nolūkiem?

Mārtiņš Feldmanis, pensionārs: – Neesmu. Ja man būtu vairāk naudas, gribētu ziedot bērniem un tiem, kuri cietuši ugunsgrēkā. Ar ziedojumiem var izdarīt diezgan daudz, lai visi cilvēki var dzīvot labi.

Dāna Krūmiņa, pensionāre: – Dažreiz iemetu naudiņu ziedojumu kastītēs veikalos. Pirmām kārtām gribas palīdzēt bērniem. Ir dzirdēts, lasīts un redzēts, ka ar ziedojumu palīdzību var izdarīt diezgan daudz tāda, kas pašu spēkiem nebūtu iespējams.

Ēriks Pucens, lauksaimnieks: – Kad televīzijā redzu, ka notiek akcija un tiek vākta nauda nelaimē nonākušajiem vai dzīvniekiem, tad zvanu un ziedoju. Bet, kā zināms, daļa nemaz neaiziet paredzētajam mērķim, jo tiek samaksāts arī operatoram par pakalpojumu. Būtu normāli, ja varētu ziedot cilvēkiem pat tiešo, bet tad tā iznāk viņa saimnieciskā darbība. Būtu jāsakārto tā, lai no ziedojuma nav jāmaksā nodevas.

Gunita Zeltiņa, strādā *Kuldīgas komunālajos pakalpojumos*: – Esmu ziedojuši dzīvnieku patversmēm. Tas nāk no sirds, jo dzīvnieks nevar pateikt, ka tam sāp, kaut kā trūkst vai kāds dara pāri. Cilvēki savu sāpi var izteikt, izkliedēt un pievērst sev uzmanību, bet dzīvnieki ir mazaizsargāti.

Ariandra Pušilova, pensionāre: – Ļoti bieži ziedoju slimiem bērniņiem. Man pašai bija slimis bērniņš, bet tolaik tādi ziedojumi netika vākti. Es zinu, cik grūti ir vecākiem šādā situācijā, tādēļ gribu palīdzēt. Ziedoju arī ugunsgrēkā cietušajiem, dzīvnieku patversmēm. Man nav daudz naudas, bet, lai ziedotu, pietiek.

Aiva Gudermane, māsaimniece: – Regulāri metu naudu veikala *Rimi* labdarības kastītē. Man pat nav svarīgi, kādiem mērķiem katrā reizē tiek vākts. Akcijā *Enģeļi pār Latviju* kopā ar bērnu piedalāmies un ziedojam naudiņu. Visvairāk palīdzība nepieciešama slimiem bērniem. Viņu vecākiem ļoti grūti, jo viss ir dārgs un bērnam vajag daudz.

Jolanta Hercenberga
Lāsmas Reimanes foto

SPĪTS UN LEPNUMS – CAURI GADSIMTIEM

9. septembrī viesu pilns pagalms bija Ķoniņciema Vidusmaulās, ko saimnieki Rita un Kristaps Tontegodes 2014. gadā nodeva Kuldīgas novada pašvaldībai, bet tā – biedrībai Dižavots.

Gan ķoniņu dzimtu pēctečus, gan interventus nebaidīja ne rīta puses lietavas, ne izmirkusi zeme. Dančus spēlēja Kuldīgas Nārību, Suiņu dūdenieki un Basu suiņi. Mājā bija apskatāma Kuldīgas muzeja un Dižavota izstāde par ķoniņu tradīcijām. Vēsturnieks Agris Dzenis pievērsās vēsturiskajai ķoniņciemam pašprietiekamībai, bet rakstniece un žurnāliste Dace Judina-Nīmane pie apaļā galda aicināja Tontegodu un Peniņu dzimtu atvases, lai runātu par ķoniņu garu un tā saglabāšanu. Pie diskusijas galda sēdās muzeju jomas darbiniece Gunta Megne-Sirmā no Tontegodu dzimtas, kas pārstāvēja Pliķu ciemu, arī Vineta un Liene Peniķes no Ķoniņciema Atālmaulām, Igeta Māzere, Tontegodu dzimtas atvase un demogrāfs Ilmārs Mežs ar kundzi Jantu. Ilmāra vecvectēvs esot pārdevis savu īpašumu Ķoniņciemā pirms gadiem simts un karietē devies uz Rīgu. Viņš izteica apbrīnu un lepnumu par to, ka ķoniņi savu dzimtu rakstus var izsekot daudz senākā pagātnē nekā citi latvieši, pat eiropieši: „Tā ir ķoniņu privilēģija, jo viņiem bija dzimtu grāmatas jau tajā laikā, kad citiem zemniekiem pat uzvārda vēl nebija. Lai gan dzīvoju Rīgā, būtu negodīgi pret paaudzēm, ja es būtu tas posms, kurš pārrauj dzimtu ķēdi.”

Jautāti, kāds ir ķoniņu mantojums, apaļā galda dalībnieki uzskaitīja brīvības

Apaļajā galda domas par kuršu ķoniņu pēcteču pienākumu pret senčiem un nākamajām paaudzēm izteica Peniņu un Tontegodu dzimtu pārstāvji.

garu, spēju izdzīvot, godīgumu, Brīvības grāmatu, tautastēru, kuru tagad mēdzot saukt arī par Kuldīgas tēru, Elku birzi u.c. Runājot par to, kas būtu darāms nākotnē, Janta bilda: „Kuldīgas apkārtnē ķoniņi ir reāli, bet citur Latvijā cilvēki atbildētu, ka kaut ko dzirdējuši, kaut ko mācījušies skolā, bet vispār – tās ir tikai teiksmas. Tādēļ vajadzētu šeit izveidot ķoniņu kultūras centru, bet informācijai jābūt arī digitālā veidā, lai pieejama katram.”

Pēc diskusijas visi devās uz Atālmaulām, kur par Peniņu dzimtu stāstīja to saimnieki Vineta un Juris. Diena beidzās stāstu darbnīcās, kopīgā zupas ēšanā un plānu kalšanā par ķoniņu godības atjaunošanu un uzturēšanu.

Šajā septembrī ķoniņu pēctecis Kristaps Tontegode devās pie saviem senčiem. Vidusmaulās līdzās izstādei bija piemiņas stūrītis, kur godināt mājas saimnieku.

Inguna Spulenece, Lāsmas Reimanes foto

Sestdien un svētdien **EIROPAS KULTŪRAS MANTOJUMA DIENĀS** godā tika celtas vēsturiskas vietas un cilvēki tajās. Alundznieki piedāvāja ekskursijas pa suitu kultūras šūpuli – Alsungas centru. Kuldīdznieki izzināja Livonijas ordeņa pils liecības, bet Turlavas pagasta Ķoniņciemā uzmanības centrā bija dzimtas – to ceļš no pagātnes cauri tagadnei uz nākotni.

■ **ĶONIŅI IR LATVIEŠU SENČI**, kuri nekad nav pakļāvušies svešam varām un reliģijām un gadu simtiem ilgi ir spējuši saglabāt savu neatkarību.

■ Turlavas pagastā kuršu ķoniņu teritoriālo robežu veido četru bijušo ķoniņu brīvciemu teritorijas ap 700 ha lielā platībā.

■ Kuršu ķoniņu kultūras mantojuma savdabību nosaka ilgstošā personu un īpašuma saimnieciskā neatkarība, sociālā un administratīvā pašnoteikšanās. Ķoniņu saimnieciskā nošķirtība no zemniekiem un muižniekiem veicināja daudzu arhaisku kultūras iezīmju – apģērba, valodas, ticējumu, saimniekošanas formas – un identitātes saglabāšanos.

Aicina uzņēmējus dibināt kontaktus

Vēl līdz šodienas vakaram var pieteikties uz Latvijas tirdzniecības un rūpniecības kameras Kurzemes biedru biznesa kluba rīkotajam pasākumam restorānā *Bangerts*, kas notiks 13. septembrī 16.00. Vakara mērķis ir veicināt uzņēmēju tīklošanos, lai var dalīties kontaktiem un ieteikumiem. Viens no viesiem būs biznesa konsultants Jānis Skrūzkalns. Pieteikties: ralfs.minkevics@chamber.lv vai pa tālr. 24502990.

MEDIĶI INFORMĒ

Kož irši un lapsenes

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe **Dārta Girgensone**.

No 1. līdz 7. septembrim Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novadā mediķi devušies uz 63 izsaukumiem. Uz slimnīcu aizvesti 27 cilvēki, no tiem divi bērni. Trīs sievietes un desmit vīrieši bijuši alkohola reibumā. Divas topošās māmiņas aizvestas uz dzemdību nodaļu. Nedēļas laikā bijusi viena krimināltrauma Skrundā – cietusi sieviete reibumā.

23 gadus veca sieviete iebraukusi kokā un ar virspusēju apakšstilba ievainojumu nogādāta slimnīcā. 54 gadus veca sieviete, kurai kļuvis slikti pēc lapsenes koduma, ar alerģisku reakciju aizvesta uz slimnīcu. 64 gadus vecam vīrietim, pļaujot krūmus, iekodis irsis. Ar alerģisku reakciju viņš nogādāts ārstniecības iestādē.

Uzskatīja **Iveta Grīniņa**

Vieta, kur godināt dižo novadnieku

„Tā ir ļoti liela bagātība, ka jums ir tāds novadnieks kā Indriķis Zeberīns. Tādu personību Latvijā nav daudz – ar pilsonisko drosmi, ar talantu un humora izjūtu un spēju izdzīvot cauri visām grūtībām un laikiem, saglabājot gaišu skatu uz dzīvi,” tā piemiņas istabas atklāšanā teica mākslas zinātniece Alise Volanska.

Mākslinieka Indriķa Zeberīna piemiņas istabā viņa ilustrētās un Latvijas pirmās brīvvalsts laikā izdotās grāmatas.

Snēpeles muižas ēkā pagājušās nedēļas nogalē atklāta mākslinieka piemiņas istaba. Viņš dzimis 1882. gada 31. augustā Snēpeles pagasta *Sprincaldniekos*.

VĒSTULES

„Pašlaik iestājās tik auksts un drēgns laiks, ka netiek iet ārā no istabas. Nu tad labākais ir rakstīt vēstules radiem, draugiem, pazīstamām un bijušām brūtēm, kuras vēl večuku atminas. Dažreiz iznāk itin jauka

sarakstīšanās par veciem laikiem, nelaimīgām mīlestībām,” ar šādu I. Zeberīna vēstules fragmentu sākās mākslinieka piemiņas istabas atklāšanas pasākums. Izskanēja vēl vairāki vēstuļu fragmenti, kas deva ieskatu mākslinieka dzīvē Rīgā un viņa ilgās pēdējajām mājām. Istabas idejas autore Raimonda Vilmane atklāj, ka te vēl daudz kas nāks klāt: „Šī būs vieta, kur mēs vāksim, apkoposim un turēsim cieņā mākslinieka piemiņu. To izdomājām veidot

kā viņa darbnīcu – ar molbertu un krāsām, ar galdu un soliem, ko darinājis meistars Mārtiņš Mednieks. Te varēs arī aktīvi līdzdarboties: jau sagatavoti mākslinieka grafiskie zīmējumi, ko bērni varēs izkrāsot, ir puzzles ar I. Zeberīna gleznu. Varbūt kāds kaut ko zīmēs.”

JAUTRS ONKULIS

„Viņš bija ļoti jautrs un stāstīja mums, puikām, visādus blēņu stāstus, atcerējās piedzīvojumus un vecvārdus, ko viņš diezgan daudz lietoja,” sacīja I. Zeberīna māsu mazdēls Kārlis Gobzems: „Viņš bija klāt manās un Vēsmas kāzās, mēs vairākkārt viesojāmies viņa Rīgas dzīvoklī. Pa vasarām viņš uz Snēpeli brauca daudz, un Snēpeles ainavas bieži parādās viņa darbos. Kaimiņu ozols, kas vēl tagad redzams, iekļuvis daudzās viņa ilustrētajās grāmatās. Kad atbrauca uz Snēpeli, viņš vienmēr strādāja.”

Savukārt Kuldīgas novada muzeja direktors Eduards Damberts solīja, ka muzeja krājumā esošos I. Zeberīna darbus skatītāji varēs redzēt itin drīz – jau septembra beigās durvis vērs māksliniekam veltīta izstāde.

Iveta Grīniņa
Lāsmas Reimanes foto

Jaunieši pievēršas uzņēmējdarbībai laukos

„Gandrīz kā viens augstskolas kurss,” tā mūsu potenciālie lauksaimnieki atzīst pēc trešās mācību dienas Valsts lauku tīkla pasākumā *Atbalsts lauku jauniešiem uzņēmējdarbības veicināšanai*.

Mācības rīko Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) Kuldīgas nodaļa. Uzņēmējdarbības konsultante Linda Dūdiņa-Hoiere stāsta, ka trijās mācību dienās apgūta idejas izvērtēšana un virzība pretī īstenošanai, uzņēmējdarbības formas, resursu un tirgus analīze, sadarbības partneru riski, prasme uzstāties un darbību prezentēt, biznesa plāns kā idejas pamats, mārketinga un reklāma, uzklaušāta iepriekšējo kursu dalībnieku pieredze. Lektori – Kuldīgas biznesa inkubatora, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras, Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma un LLKC pārstāvji. Mācības Kuldīgā notika Jauniešu mājā, kur iepazīta labā prakse tās izveidē.

„Ikvienam dalībniekam ir sava ideja uzņēmējdarbībai laukos, daži jau sākuši to īstenot,” ap 15 dalībnieku pulciņu raksturo L. Dūdiņa-Hoiere. „Kāds to varbūt bija nolīcis malā, bet mācības pamudināja

atkal ķerties klāt. Atsaucība mūsu novadā diezgan laba.”

Šādas mācības LLKC visos reģionos rīko ceturto gadu. Mūsējie vēl divās dienās apgūs grāmatvedību un biznesa plāna izstrādi. Pēc tam ideja ar prototipu jāprezentē un katrs saņems sertifikātu par 25 mācību stundu noklausīšanos. Uzņēmējdarbības konsultante piebilst, ka tas ir vērtīgs dokumenta, tomēr zināšanas būs svarīgākas.

Elīna Immere no Kurmāles piedalījies dažādosursos par biznesa plānu izstrādi un pieredzes braucienos. Viņasprāt, šis mācību cikls atšķiras ar saspringtību – īsā laikā jāapgūst tas, ko augstskolā mācās vismaz pusgadu. „Dzirdēju jaunas idejas, bet galvenais, ka bija arī praktiski piemēri, par kuriem stāstīja gan lektori, gan jaunieši,” tā Elīna. „Šeit izvēršās sarunas un diskusijas – tas palīdz īstenot katram savu ideju. Es nodarbojos ar grāmatvedību, bet vēlos

Kuldīdzniece Ance Ziemele mācībās par atbalstu lauku jauniešiem uzņēmējdarbībā piedalījās jau pirms trim gadiem. Tagad viņa var dalīties gan pieredzē, gan produkcijā – tās ir mājās izaudzētas meža zemenes.

attīstīt tūrismu, jo mūsu ģimenei īpašumā ir zeme. Kursos sapratu, kā labāk to izmantot, lai vēlams būtu arī lietderīgs.”
Dainas Tāfelbergas teksts un foto

„To man iemācīja tētis”

Kuldīgas 2. vidusskolas tēvu sporta diena vieglatlētikas manēžā – audzēkņi kopā ar tēviem un skolotājiem.

Kuldīgas 2. vidusskolā jauna tradīcija – piekdien Tēvu diena nosvinēta vieglatlētikas manēžā, tēviem sportojot kopā ar skolēniem, pedagogiem un līdzpārvaldi.

Taču līdzīgi pasākumi notika arī Kuldīgas un Vilgāles pamatskolā, Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā, pirmsskolas izglītības iestādē *Abelīte* un citur.

Kuldīgas 2. vidusskolas direktores vietniece audzināšanā Baiba Mateviča pastāstīja: „Tēvu sporta diena mūsu skolā notiek pirmo reizi, bet iedibināsim to kā tradīciju katru gadu. Rīta pusē bija noorganizētas sešas radošas pieturvietas, kurās piedalījās visi bērni. Tur viņi iepazīna dažādas jancīgas sporta spēles. Esam ļoti priecīgi, ka ieradusies vairāk nekā 20 atsaucīgu tēvu, – tā ir necerēti liela atsaucība.” Manēžā futbola

mačā tēvi sacentās ar skolotājiem, līdzpārvaldi, ar 8. un 9. klases skolēniem.

Skolēni uzskata, ka šāda diena noteikti vajadzīga. Artūrs Zeltiņš stāsta, ka arī viņa tētis Arnis ir ieradies: „No tēta esmu iemācījies spēlēt basketbolu un futbolu. Sporta spēles ir ļoti labas. Futbolā nepiedalos, bet man patika radošās darbnīcas.”

Tētis Aldis Pavlovskis secina: „Spēles noteikti ir izdevušās. Man ir meitas Marta un Madara, un es cenšos viņām iemācīt visu to labāko. Mācu būt apzinīgām, kārtīgām, klausīties, ko saka skolotāji, tētis un mamma.” Arī Artūrs Padrevics ir tētis: „Vismaz varēju

izkustēties un piemirst par darba ikdienu. Vecāku noteikti varēja būt vairāk – vajadzēja izbrīvēt laiku, lai būtu kopā ar bērniem. Audzinu dēlu un meitu, bet viena meitiņa skolā vēl nemācās. Dēlam cenšos iemācīt sportot, kārtīgi mācīties, lai viņš nākotnē vairāk sasniegtu.”

Olivera Marķa tētis Mārtiņš Babrovskis: „Šādā pasākumā esmu pirmo reizi, un tas ir interesants. Man ir dēls, un, manuprāt, bērniem jāiemāca viss labākais – tas, kas dzīvē varētu noderēt. Dēls jāsatgavo visām dzīves situācijām.”

Lāsma Reimanes teksts un foto

Pieteikušies 210 tirgotāji

Hercoga Jēkaba gadatirgum, kas Kuldīgā notiks 7. oktobrī, pieteikušies 210 tirgotāji no Latvijas un arī Lietuvas.

Kuldīgas komunālo pakalpojumu tirgus apsaimniekošanas daļas vadītāja Dace Grehova skaidro, ka piedāvājums tiks pamatīgi izvērtēts: „Mūsu tirgum der tikai mājražotāju un amatnieku, bet ne Ķīnā ražotas rūpniecības preces. Mūsu uzņēmuma pārziņā ir tirgus vietas Kalna un Liepājas ielā un Pilsētas dārzs Kalna ielas 19. nama pagalmā. Parks pie muzeja kā allaž tiks atvēlēts pagastiem. Par šo tirgus daļu atbild kultūras centrs.”

D. Grehova stāsta, ka tālākie tir-

gotāji ir no Lietuvas, bet arī Latvija plaši pārstāvēta – ir pieteikumi no Cēsīm, Madonas, Lielvārdes, Bauskas, Ikšķiles, Saulkrastiem, Rīgas u.c. vietām. Daudz arī mūsu novada cilvēku, kuriem šajā tirgū priekšroka.

Jautāta par preču klāstu, speciāliste min, ka pirmoreiz piedāvātas dažādu formu rakstāmtāfeles bērniem. Kā vienmēr būs daudz gardumu – siera, saldumu, konditorejas izstrādājumu. Uz Kuldīgu gatavi braukt arī keramiķi, koka amatnieki un kalēji. Jēkaba tirgū tiks sumināti arī sakoptāko pagalmu un sētu saimnieki.

Iveta Grīniņa

GARDUMI UN DZEJA

Ventas ciema *Bukaišos* trešdien sezonu atsāka klubiņš *Gardēži*, bet rīt skanēs dzejas rindas.

Kulinārijas pēcpusdienā 12 dāmas gatavoja salātus, bet saldajā tapa olu un vaniļas krēms ar auzu pārslu griljāžu. Savukārt sestdien 19.00 turpat viesosies Kuldīgas bērnu un jauniešu centra ģimenes teātris ar dzejas uzvedumiem: Pētera Pētersona *Acis*, *Zvaigzne*, *Acis* un Ārijas Elksnes *Zilie spārni*.

Inta Jansone

Vides gida mācības – bez maksas

No 19. oktobra līdz nākamā gada 30. novembrim notiks Kurzemes vides gidu mācības.

Programma paredz sešas trīs dienu sesijas Kurzemē (vidēji katru otro mēnesi), kā arī praktisku divu dienu vizīti Lietuvā. Visu organizē Kurzemes plānošanas reģions sadarbībā ar Vides gidu asociāciju.

Galvenās tēmas būs šādas: vides interpretācija un tās pamatprincipi, vides pasākumi, dažādas mērķa grupas, to vajadzības un psiholoģija, vides pielāgošana bērniem, jauniešiem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, problēmsituāciju risināšana, pasākumu

reklāma, t.sk. žurnālistu ieinteresēšana, vides interpretācijas izstrāde.

Mācību vizītē Lietuvā paredzēta līdzdalība konferencē par tūrisma infrastruktūru un pakalpojumiem cilvēkiem ar īpašām vajadzībām un dabas tūrisma objektu apmeklējums.

Izdevumus, t.sk. par nakšņošanu un ēdināšanu, kā arī par ceļu un naktsmājām Lietuvā, sedz Kurzemes plānošanas reģions. Pieteikuma vēstule un CV jāšūta e-pastā: alise.luse@kurzemesregions.lv. Vairāk informācijas: www.kurzemesregions.lv.

Jana Sūruma

Kā kuplā ģimenē

„Ikdiens mums rit kā varen kuplā ģimenē – ar priekiem un arī sadzīvīskām nebūšanām, kas jāatrisina,” stāsta valsts sociālās aprūpes centra *Kurzeme* Gudenieku filiāles vadītājas pienākumu izpildītāja Lita Bērziņa.

Saulrietos ir mājas 50 cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem un psihiskām saslimšanām. Jaunākajam iemītniekam ir 26, vecākajam – 91 gads.

PATĪK SABIEDRĪBĀ

Aprūpes centrs šeit ir kopš 2010. gada. Iemītnieki tajā dzīvo ilgstoši, un brīvu vietu neesot. „Vecuma amplitūda ir plaša, tādēļ arī intereses atšķiras. Daļai vajadzīga galvenokārt aprūpe, bet jaunākie bieži vien vēlas apgūt dažādas iemaņas, iesaistīties kultūras un sporta dzīvē, iet sabiedrībā. Mēs cenšamies to nodrošināt un iemācīt.”

Šogad esot sarīkots vietējais sporta pasākums, pavasarī Kuldīgā iemītnieki piedalījušies bočias sacensībās, braukuši uz Staiceli spēlēt minifutbolu, uzstājušies Dundagā *Popielā* un iesaistījušies tradīciju pasākumā Aizvīķos. Vēl šoruden iecerēts braukt uz sporta pasākumu Ropažos, sadraudzības festivālu *Sadancis* Iecavā un zīmēšanas konkursu Dundagā.

„Iestādei ir deviņvietīgs autobuss, tādēļ tiem, kuri grib iziet sabiedrībā, to spējām piedāvāt. Pirms katra pasākuma gatavojamies, darbinieki pamazītiņām visu nepieciešamo iemāca,” stāsta L. Bērziņa.

„Gribētos, lai pie mūsu klientiem biežāk brauktu ciemiņi, jo pēc tikšanās ar brāli, māsu, vecākiem, bērniem vai citiem radiem prieks viņos vēl ilgi redzams un jūtams,” saka valsts sociālās aprūpes centra *Kurzeme* Gudenieku filiāles vadītājas pienākumu izpildītāja Lita Bērziņa.

KATRAM SAVAS INTERESES

Cilvēki te dzīvo istabiņās pa vienam vai vairākiem. Pie sienām daudzviet pašu veidotie rokdarbi, sacensībās iegūtās medaļas, atziņības raksti. Mīļlietiņas izliktas gultās un uz plauktiem, jo katrs savu dzīvesvietu iekārto pēc paša ieskatiem.

Vasarā vairāk patīkot darboties pa āru. „Mums ir sakņu dārzs, daļa klientu strādā ļoti aktīvi: ravē, no-

ņem ražu. Tur ir zemenes, gurķi, puķes. Mums ir plaša teritorija, kurā jāpļauj un jāsavāc zāle. Daļa Gudenieku baznīcā labprāt apmeklē dievkalpojumus, citi skatās televizoru, darina rokdarbus – kā jau mājās,” stāsta L. Bērziņa.

Šeit tapušo rokdarbu izstāde sarīkota pagasta kultūras namā, arī Ēdolē un Alsungā. Materiālus katrs pērkot pats, jo 10% no invaliditātes pensijas ik mēnesi paliekot saviem tēriņiem.

Saulrietos top ļoti daudz izšūtu galdautu un sedziņu, adītu zeķu, zīmējumu un citu rokdarbu.

GATAVO DZĪVEI ĀRPUS IESTĀDES

Aprūpes centrā strādā 43 darbinieki. „Izklausās daudz – mums ir sociālie aprūpētāji, rehabilitatori, pasākumu organizatori, kurinātāji, dežuranti, administrācija. Bet klientiem jānodrošina pilnīgi viss: ēdināšana, medicīniskā aprūpe. Cilvēki jāuzrauga 24 stundas. Ja kāds vēlas, viņš uzraksta iesniegumu un var patstāvīgi braukt uz pilsētu, bet visi to nespēj. Citi jāuzrauga, lai neaizklīst, nepazūd.

Katram jāpalīdz apgūt kādas citas sadzīvīskas iemaņas,” skaidro L. Bērziņa.

Aprūpes centrs iesaistījies procesā, ko valstī sauc par deinstitutionalizāciju. Tas paredz, ka līdz 2019. gadam klienti tiek apmācīti tā, lai patstāvīgi var dzīvot ārpus aprūpes iestādes. „Mums šādu vēlmi izteikuši deviņi. Mācām rīkoties ar naudu, pagatavot ēst, apģērbties, izmazgāt drēbes, ievērot higiēnu.”

Palīgā nāca daudzi

Kumsteru kapos nomainīts aptuveni 400 m žogs. Tas izdarīts ar pašvaldības konkursa *Darīsim paši*, pagasta pārvaldes un būtisku iedzīvotāju atbalstu.

„Es esmu tik laimīga, ka uzdrīkstējos sākt vākt ziedojumus un mums kopā izdevās Naglu kapos uztaisīt žogu. Tagad redzu, ka arī citiem tas svarīgi,” saka Marija Pūtele.

„Nebijām gaidījuši, ka mūsu cilvēki var būt tik atsaucīgi,” pēc divu kapsētu žogu un vārtu atjaunošanas, kurā iesaistījušies daudzi brīvprātīgie, saka iniciatores Olīta Ulmkalne un Marija Pūtele.

Kumsteru kapsētā ap 400 m žogu sāks atjaunot par naudu, kas pērn iegūta novada domes konkursā *Darīsim paši*. „Vecais žogs bija galīgi sagāzies, un meža dzīvnieki viegli tika tam pāri. Pērn nomainījām mazāk nekā pusi,” stāsta projekta vadītāja Olīta. Arī šogad projekts guvis domes atbalstu, pagasta pārvalde piešķīrusi savu daļu, ziedojuši cilvēki, tādēļ žogs nomainīts pilnībā. „Te apglabāti cilvēki, kuru radnieki dzīvo arī Aizputē, Alsungā – ne tikai Gudeniekos. Arī viņi atbalstīja. Šis ir kopā paveikts darbiņš. Iepriekš nedomāju, ka cilvēki būs tik atsaucīgi. Palīgā nāca daudzi vietējie.”

Savukārt Naglu kapsētā 340 m žogs tapis divos gados. Piecas dienas ik reizi kopā sanācis

vairāk nekā desmits darītāji. *Lapiņu* saimniece Marija Pūtele, kura vāca ziedojumus, organizēja materiālu pirkšanu un koordinēja darbu, atzīst: lai arī sākumā jutusies nedroša, ka kapu svētkos svešiem cilvēkiem jāprasa, vai ir gatavi dot naudu jaunam žogam, tagad viņa ir pārliecināta, ka rīkojusies pareizi. „Es esmu tik priecīga, ka tas izdarīts! Ideju ieteica Andris Gudīņš vienā reizē, kad svētdienā braucām no baznīcas. Tad arī kapu svētkos ar cilvēkiem runājām, ka to vajadzētu, bet neviens negribēja rakstīt projektu, lai dabūtu finansējumu, un uzņemties atbildību. Pārņācu mājās, bet miera nebija. Zvanīju Olītai un lūdzu, lai uzraksta projektu arī mūsu kapsētas žogam. Es uzņēmos vākt ziedojumus.”

Pirmajā gadā kapu svētkos nolikta kastīte, kurā saziēdoti aptuveni 1000 eiro. Tad uztaisīts viens žoga posms. Šogad par projektā iegūtajiem 600 eiro, pārvaldes līdzmaksājumu un ziedojumiem paveikts pārējais.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

Lappuse tapusi sadarbībā ar Kuldīgas novada pašvaldību.

Laimīgā bumbiņa aizved uz Tatriem

Rīdzinieki Aldis un Ilze Bļodnieki jau atgriezušies no Dzīrēs Kuldīgā laimētā ceļojuma – atrakcijā Zelta ikrs Ilze nopirka un vīram uzdāvināja, kā izrādījās, laimīgo bumbiņu.

AR RĪGU NEVAR SALĪDZINĀT

„Mēs esam rīdzinieki, bet dēls Jānis Kuldīgā ieprecējies. Pēdējos četrus gadus regulāri braucam šurp, esam visos svētkos, arī Pilsētas svētkos. Godīgi sakot, esmu Kuldīgā iemīlējies,” atzīst Aldis. Visvairāk viņu šeit priecē latviskā vide, ko ar Rīgu nevarot pat salīdzināt. „Arī pasākumi jums notiek regulāri – katru nedēļu. Braucam uz Kuldīgu atpūsties. Pilsētas galvas priekšā – cepuri nost!”

Aldis gan piebilst, ka ar darbu te švaki: „Dēls vienā vietā pastrādāja, tad aizbrauca uz Norvēģiju. Tagad ir atpakaļ, atradis darbu celtniecībā. Redzēsim, kā būs. Viņa sieviņa Madara auklē divarpus gadus veco meitiņu Elsu.”

UZVAR CETURTĀ

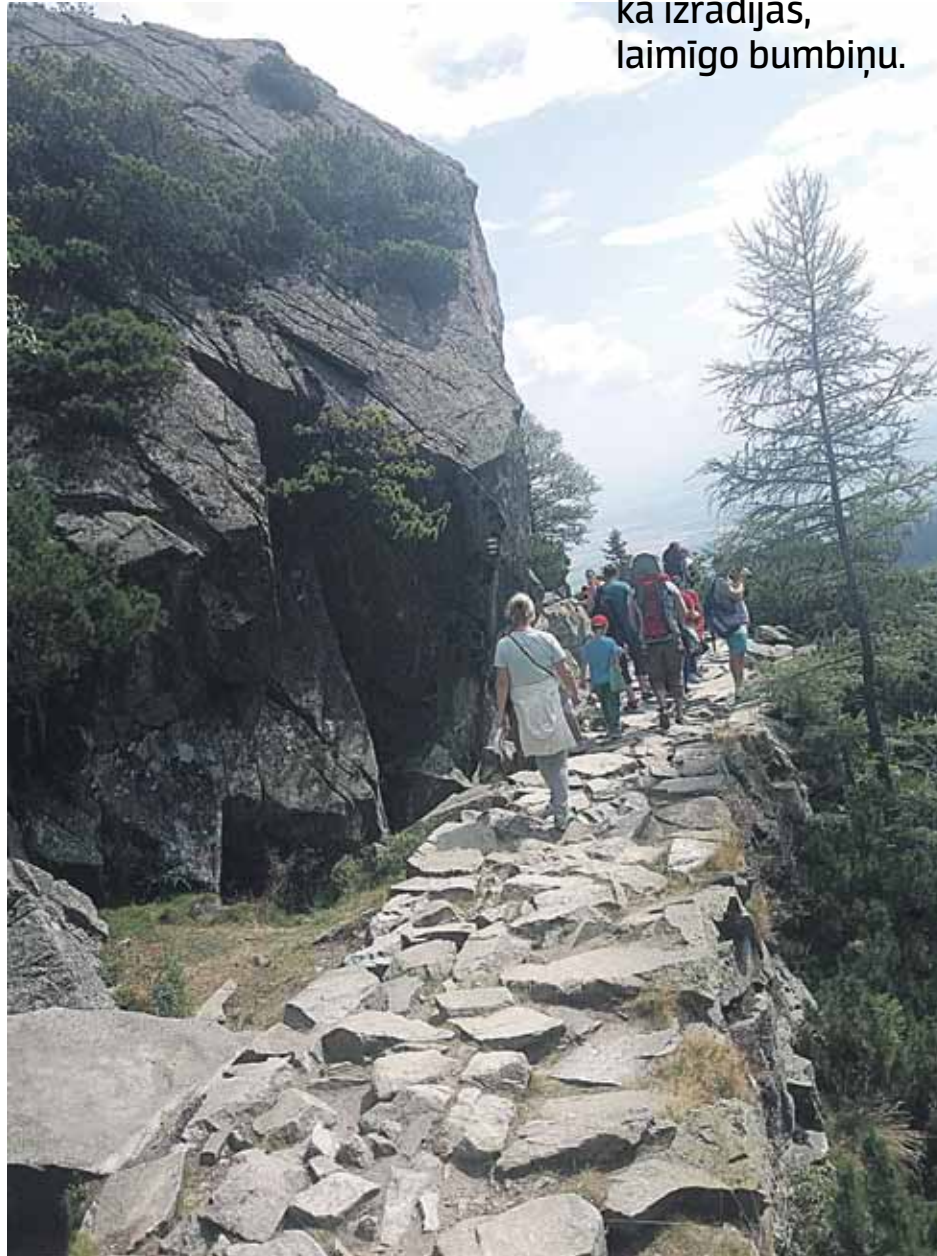
„Šogad iznāca interesanti,” par superatrakciju Zelta ikrs stāsta Aldis. „Mums ir arī meita Iveta. Sieva pirka četras bumbiņas. Prasīju, kāpēc tā, – mums taču pietiek ar trim. Viņa atbildēja: „Mums ar Ivetu būs pa vienai, bet tev lai tiek divas.” Ceturtā bumbiņa arī bija tā laimīgā, kas mums ar sievu ļāva doties sešu dienu ceļojumā pa Augstajiem Tatriem Polijā un Slovākijā.

„Ceļojums bija ļoti skaists! Mums ir jūra, tur – kalni. Kad redzi kalnu varenību, sajūties kā maziņš puteklītis! Slovāki visi kāpj kalnos: veci, jauni, lieli, mazi, ar ģimenēm,” apbrīno Aldis. Agrāk bijuši arī Nīderlandē, bijuši Šveicē, kur kalnu netrūkst, bet pirmo reizi tajos kāpuši augšā.

TĒJA UZMUNDRINA

„Tas bija grūti: uzkāpām 2024 metrus virs jūras līmeņa, diena karsta, augšā kāpt bija ļoti smagi, taciņa bruģēta ar granīta akmeņiem, malas tiem asas – jāpārdomā katrs solis.

Kad tikām līdz pusei, kur atradās pirmā atpūtas mājiņa, sieva teica, ka augstāk vairs nekāpsim. Pasēdējām, iedzērām tēju. Nezinu, ko viņi tai liek klāt, bet parādījās milzu enerģija. Nolēmām sevi dikti

Augstajos Tatros kāpt bijis grūti. Lai gan taciņas bruģētas ar granīta akmeņiem, to malas ir asas – jāpārdomā katrs solis. Toties gandarī sevis pārvarēšana.

nemocīt, tomēr doties augstāk. Redzējām, kā citi iet ar maziem bērniem, un uzgājām gandrīz līdz pašai augšai,” Aldis priecājas, ka izdevies sevi pārvarēt.

Tagad Bļodnieki sapņo aizbraukt uz Gruziju, meklējot šarmu kalnos un neskartā dabā.

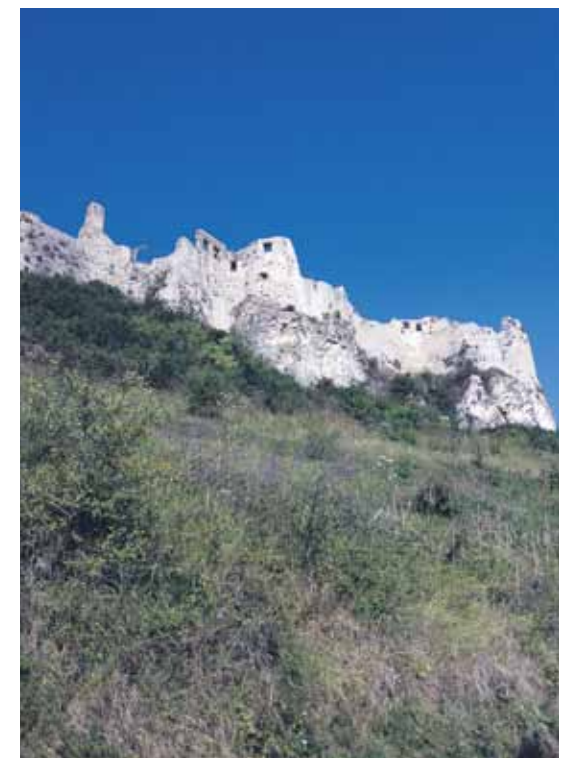
ATKAL KALNOS

Aldim labā atmiņā palikusi arī Polijas pilsēta Zakopane. „Tur bija dažādi tirdziņi, ar vagoniņu braucām kalnos. Pēc tam devāmies uz Popradu Slovākijā. Arī viesnīcu sauca tāpat – Poprada. No logiem varēja redzēt kalnus,” Aldis jūsmo.

Rīgas satiksmē viņš strādā par vieglās automašīnas šoferi, un stresa darbā netrūkstot. Sieva ir dispečere Rīgas piena kombinātā. „Tāda atpūta, kādu saņēmām, ļoti noder,” gandarīts ir rīdzinieks. „Kuldīgas svētkos man bija atvaļinājuma pēdējā nedēļa. Sestdienā sieviņa teica: derētu aizbraukt kaut kur tālāk. Teicu: „Dārgā, to vajadzēja plānot agrāk.” Bet pirmdienas

Zelta ikrā laimētais ceļojums uz Poliju un Slovākiju rīdziniecei Ilzei Bļodniecei bijusi laba dāvana 50. dzimšanas dienā. Arī vīrs Aldis izbaudījis katru brauciena brīdi.

Slovākijā ceļotāji apskatījuši arī Spiškas cietoksni – vienu no lielākajām viduslaiku pilīm Centrāleiropā.

rītā zvans no Kuldīgas: „Jūsu ikrs ir vinnējis!”

Sieviņai teicu, lai necer, ka tagad katru gadu dabūsim galveno balvu. Tomēr Zelta ikrs mūs ir lutinājis. Aizpagājušajā gadā Elsa vinnēja datorpeli, bet meita – desmit eiro gājienam uz kafējnīcu. Šogad mums uz Kuldīgu līdzī atbrauca māsiņa ar dēlu. Arī viņa laimēja desmit eiro dāvanu karti kādā veikalā,” Aldis ir apmierināts.

LABĀKAIS IR SĀKUMS UN BEIGAS

„Pilsētas svētkos, ja iznāk, noteikti braucam uz atklāšanu. Kuldīgas dzīrēs vislabākais ir sākums un beigas,” uzskata Aldis. „Piektā un sestā diena ir pārāk piesātinātas – nevar paspēt visu redzēt, daudzi pasākumi, uz kuriem gribētu tikt, notiek vienā laikā. Vienmēr pārdomājam, kurp iesim, ko izvēlēsimies.”

Inguna Spuleniece
Alda Bļodnieka arhīva un Lailas Liepiņas foto

Aldis Bļodnieks
no Rīgas:
„Godīgi sakot,
esmu Kuldīgā
iemīlējies.”

PAVISAM CITA GARŠA!

Tagad atkal modē ir marinēt, sautēt, karsēt, pildīt burkā un lepmi dot draugiem nogaršot, kas no tā iznācis. Saimnieces meklē internetā receptes un izmēģina jaunu veidu, kā to, kas izaudzis dārzā, dabūt pagrabā. Tad top ērkšķoģu vai jāņoģu čatnijs, upeņu un persiku ievārījums ar šokolādi un melno balzamu, rabarberu-banānu ievārījums un citi brīnumi.

„Paša marinētam gurķim tomēr pavisam cita garša!” tā aizvien biežāk saka draugi un paziņas. Izslimota eiforija, ka visu var nopirkt veikalā, un nostāja, ka tāds darbs jau neatmaksājas.

Šprēvalde kā alternatīva Latgalei

Kuldīdzniece Ruta Pone ilgus gadus nodzīvojusi Ventspilī, bet kopš jūnija atgriezies dzimtajā pilsētā, jo te atrasts darbs veikalā *Tendence*. To, kas dārzā izaudzis, viņa katru rudeni liek burkā, bet pēdējos gados meklē interesantākus veidus.

Kuldīdzniece Ruta Pone katru gadu izmēģina jaunas ziemas krājumu receptes.

ķi: „Meklēju internetā, ko darīt ar pārāgušajiem. Varbūt šī recepte neatbilst tai, ko izmanto paši vācieši, jo viņi savējās nelabprāt dod citiem. Klasiskie Latgales salāti man negaršo eļļas dēļ.”

KUR LIKT LIELOS KABAČUS?

Kā pārāguši gurķi, tā lielie kabači mēdz būt problēma. Tieši tādus reizēm dāvā kaimiņi un paziņas.

Ruta izdomājusi šādus kabačus sarīvēt salātos. Uz rupjās rīves sarīvē kabaci, burkānu, pusi selerijas saknes, sagriež papriku un sīpolu (attiecības katrs var izvēlēties). Visu liek katlā eļļā un sasautē vienā masā. „Lai ir sarkanāks, pieliku tomātu bez mizas. Protams, klāt vāra mīļais čili, sāls, cukurs, etiķis. Šo biezeni var izmantot kā kečupu vai likt klāt mērcēm un zupām.”

Ruta visus salātus un marinējumus sterilizē, lai drošāk. Marināde līdzīga visiem dārzeņiem: litram ūdens – ēdamkarote sāls, divas cukura un deserta karote esences vai deviņas ēdamkarotes etiķa.

DAŽĀDĀM GAUMĒM

„Kad vēl bija mamma un dzīvojām laukos, audzējām daudz gurķu. Kad mammas vairs nebija, nācās kaut ko darīt pašai.” Gatavojot salātus un konservus ziemai, Rutai jāņem vērā vāra gaume – viņam garšo ļoti asi ēdieni. Tam par godu tiek gatavoti pipariņi etiķī un salāti ar krietnu čili devu. Pašas gaumei – jo maigāk, jo labāk.

Šgadā jaunums – Šprēvaldes sinepju gur-

No morca līdz pikantam ievārījumam

„Man patīk eksperimentēt un improvizēt! Nekad neko netaisu precīzi pēc receptes,” atzīstas pelcēniece Signe Eglīte.

burciņās: sēnes, ogas, dārzeņus... Pat vīnogas lika kompotā, un tās lieliski glabājās daudzdzīvokļu mājas pagrabā.”

PROCESS SVARĪGĀKS

Receptes kādreiz ņemtas no draugiem, kaimiņiem un grāmatām, tagad visu var atrast internetā. Mājās gatavotais esot garšīgāks: „Man ir māja un dārzs, katru gadu konservēju, bet paši apēdam maz – daudz atdošu draugiem un radiem. Man visvairāk patīk process, un vienmēr gribas pamēģināt ko jaunu. Tad secinu, vai manai garšas sajūtai der vai ne. Tagad neko vairs nesterilizēju – pietiek, ka produkti pamatīgi savārti.”

PIEDEVAS GAĻAS ĒDIENIEM

Nākamais darbs saistīts ar pīlādžiem: „Dārzā ir vairāki. No ogām gatavoju želeju un sīrupu, šogad izmēģināju pikanto ķirbja un pīlādžu biezeni ar ingveru, čili un garšvielām. Tā būs piedeva gaļas ēdieniem. Vēl man garšīga iznāk pikantā upeņu mērce. Kilogramam blendētu upeņu jāliek klāt vismaz divas galviņas ķiploka, sāls, cukurs, etiķis un garšvielas, kādas nu kuram patīk. Vislabāk tā derēja pie grilētām vinstiņām.”

Šprēvaldes salāti: 1 kg gurķu jāliek klāt sīpols, mārrutka saknes gabaliņš, svaigas dilles, pēc receptes 20 g sinepju sēklu, bet Ruta liek daudz mazāk. 1 kg gurķu vajag 3 ēd.k. cukura, 1 ēd.k. sāls, 75 mg baltvīna etiķa. Sagrieztos gurķus un sīpolus apber ar garšvielām, pielej etiķi, samaisa un atstāj trīs stundas atsuloties. Liek burkā un sterilizē vismaz 15 minūtes. Ruta pēc tam burkas apsedz ar segu, lai kārtīgi izsilst.

Gurķu šķēlītes marinādē. Gurķi un sīpolu liek kārtām, pārlej ar parasto gurķu marinādi. Ja ņem mazus dārzeņus, izskatās vēl skaistāk.

„Ķīnas saldskābo mērci pērku reti – nolēmu izmēģināt pati. Tajā ir daudz tomātu, burkāni, paprika, sīpoli un konservētu ananāsu gabaliņi. No garšvielām ir tikai malti pipari, bet beigās, kad viss savārtis, pievienoju nedaudz kartupeļu cietes – lai mērce tumīgāka,” atklāj S.Eglīte.

Marinēti tomātiņi un gurķi ar sinepju sēklām un dillēm – vienkārši un skaisti.

Čili pipariņus, kas apžuvuši, bet nav sakaltuši, burciņās pārlej ar etiķūdeni, kam mazliet pielikts sāls un cukurs, pēc tam sterilizē.

Rīvēti kabači ar burkāniem, selerijas sakni, tomātiem un čili – var lietot kečupa vietā.

Kabaču salāti ar sīpoliem, gurķiem un tomātu pastu.

Santas salātu recepti Signe ieguvusi no kolēģes Santas: tomāti, sīpoli, paprika, ļoti daudz pētersīļu un seleriju. Var likt pie gulaša un zupām. „Ziemā sevi lutinu ar beztauku dārzeņu zupām. Sagriež tomātu, sīpolu, papriku, vāra 20 minūtes, pievieno sāli, cukuru, etiķi, tad garšvielas un zaļumus. Vēl mazliet jāpavāra. Pilda burkā.”

Upeņu ievārījums ar persikiem, šokolādi un melno balzamu. Blendētas upenes savāra ar ievārījuma cukuru, pievieno gabalos sagrieztus persikus. Kad tie mīksti, noņem no uguns, iejauc un izšķīdina šokolādi, pielej balzamu.

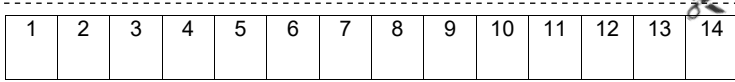
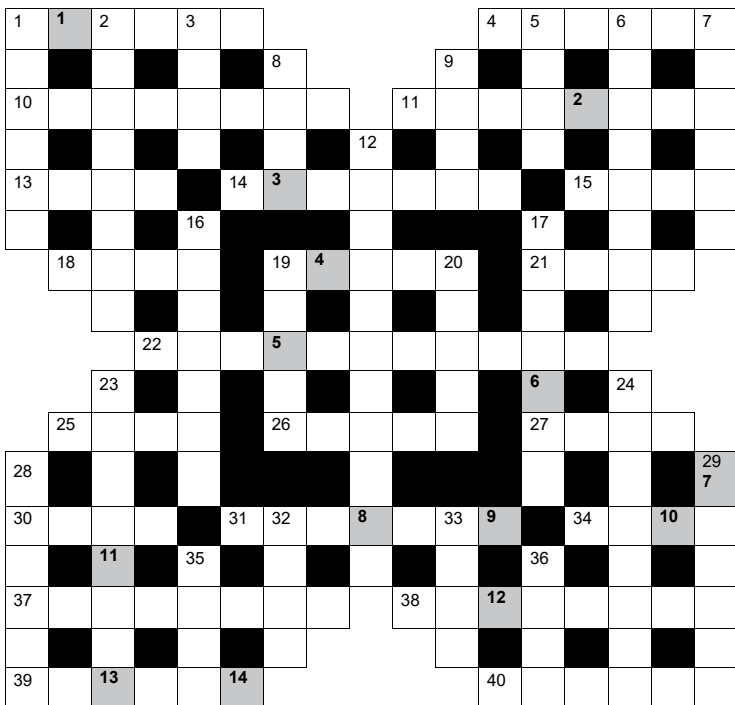
„No konserviem man pirmajā vietā ir paprika tomātu mērcē – ļoti garšo. Rudenī, kad paprika lēta, nopērku lielu maisu: iztīru, sagriežu lielos gabalos, novāru 10–15 minūtes. Marinādē ir tomātu mērce, pipari, krustnagliņas, sāls, cukurs, etiķis pēc garšas. Paprika marinādē pavāra vēl 15 minūtes un liek burkā. Viss! Nav jāsterilizē,” tā Signe.

Sarkanās bietes ar kabačiem un sīpoliem var ēst kā salātus vai izmantot kā brīnišķīgu sagatavi zupai. Kabacis zupu dara tik tumīgu, ka gaļu nevajag. Sarīvē vārtu bieti, kabači, sagriež sīpolus; pieliekot sāli, cukuru un etiķi, katlā visu sautē, kamēr mīksts. Nav jāsterilizē.

Iveta Grīniņa
Lāsmas
Reimanes foto

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Sandra Vilsons.

Risinājumu gaidām līdz 13. septembrim.

Horizontāli: 1. Cilvēks, kam ir kastaņbrūni mati. 4. Viesību vadītājs Gruzijā. 10. Lidotājs. 11. Paredzējums, kas balstīts konkrētos datos. 13. Plēsīgs kaķu dzimtas dzīvnieks (Amerikā) ar īsu, dzeltenbrūnu apmatojumu. 14. Spraugas, atvērumi. 15. Dusmīgi izteikti neapmierinātību, pārmetumus. 18. Vākt ar dakšām, lāpstu un kraut aizvešanai. 19. Tilpuma mērvienība šķidrums mērīšanai. 21. Sulīgi augļi ar daudzām sēklēm. 22. Amerikāņu rakstnieks (1896–1940), romāna *Lielais Getsbija* autors. 25. Lietot par maksu. 26. Kokā uzvelkams bišu strops. 27. Vaukšķēt. 30. Ķīmiskais elements – sudrabaini balts, mīksts, viegli kūstošs metāls. 31. Untums. 34. Pilienvēda mitrums, kas no gaisa kondensējas uz augšnes virskārtas. 37. Tāds, kas ir pamatots, noteikts ar likumu un oblogāti jāpilda. 38. Atmiņas zudums galvas smadzeņu saslimšanas gadījumā. 39. Ielas daļas gājēju kustībai. 40. Speķa āda.

Vertikāli: 1. Šablons. 2. Gūt izcilus, spīdošus panākumus, just gandarījumu par uzvaru. 3. Oficiāls dokuments, ko vienas valsts valdība iesniedz citas valsts valdībai. 5. Maksa, atlīdzība par darbu. 6. Netikumiskas. 7. Īslaicīga, bet ļoti spēcīga emocija, kas valda pār cilvēku un būtiski ierobežo viņa rīcības spēju. 8. Kolekcionēt. 9. Sīks zirneklveidīgo klases dzīvnieks, kas parazitē uz augiem vai dzīvniekiem. 12. Daudz pieprasīta, lielā metienā izdota grāmata. 16. Noteikts, stingrs. 17. Nosusinātas, ar dambjiem norobežotas sauszemes platības, kas atrodas zemāk par tuvumā esošo ūdenstilpju līmeni. 19. Sena Latgales pilsēta un novada centrs Latvijā. 20. Kaņepju sviests. 23. Būt pārsvarā, pārkumā. 24. Ārstēšana. 28. Dogmas. 29. Vasaras cepure ar platu apmali. 32. Noteiktā formā uzrakstīts oficiāls dokuments. 33. Saules sistēmas planēta, ko apdzīvo cilvēki. 35. Mūzjažs skuju koks. 36. Cildena.

Pareizā atbilde: DELAGARDI

(dižciltīga franču izcelsmes dzimta, Zviedrijā ieradusies 1565. gadā).

ATBILDES

Horizontāli: 1. Ode. 3. Skots. 5. Triks. 7. Inerts. 9. Stunda. 11. Salas. 12. Spert. 13. Kaste. 14. Semantika. 17. Āmis. 19. Krīt. 21. Stress. 22. Skudra. 23. Stiepe. 25. Tituls. 27. Ežas. 28. Suta. 29. Sibilants. 31. Skate. 32. Traps. 34. Atved. 36. Imanta. 37. Servēs. 38. Smags. 39. Skola. 40. Steks. **Vertikāli:** 1. Omārs. 2. Efekts. 3. Sāts. 4. Sets. 5. Tunika. 6. Stepe. 7. Inesis. 8. Sapals. 9. Sartris. 10. Apsara. 15. Efemeris. 16. Krustot. 17. Ābele. 18. Stats. 19. Krāls. 20. Tumsa. 23. Sakari. 24. Elista. 25. Trases. 26. Sutašs. 29. Sedans. 30. Stīvas. 31. Staks. 33. Stils. 34. Atis. 35. Deva.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalba, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Jānis Lodziņš, Gunta Vāciete, Helēna Remerte, Velta Višņevska, Biruta Insberga, Katrīna Speciusa, Skrudandas pasta nodaļas kolektīvs.

Atmiņējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuli kastītē!

KONKURSIŅŠ

Tēlotājmākslas spēle

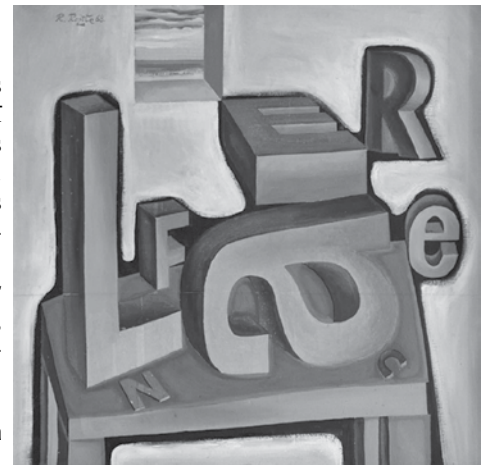
128. kārta

Šis latviešu mākslinieks (1943–1978) 60. gados bija viens no spilgtākajiem, uzskatīts par minimalistu. Darbojies arī grafikā un scenogrāfijā. Studējis Jaņa Rozentāla Rīgas mākslas vidusskolā, grafiku apguvis Mākslas akadēmijā. Zināšanas papildinājis Polijā un Krievijā. Pēc akadēmijas strādājis tur par pasniedzēju. Viens no pirmajiem, kurš pētījis ciparu formu.

Atbildes gaidām līdz 12. augusta 12.00: *Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

127. kārtas atbilde: Mikolajs Konstantīns Čurjonis. *Zibens*, 1909.

Pareizi atbildējuši: Indra Ābelīte, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Guntis Obodņikovs, Mārcis Kalējs.

MANS DĀRZS

Puķes pašas priekam

Kuldīgā pie daudzdzīvokļu mājas Annas ielā 6 visu vasaru krāšņi zied puķes. Par tām rūpējas iemītniece Ilze Vītoliņa.

Viņa kopj puķes arī pie sporta laukuma un atpūtas vietas pāri ielai, kas ierīkota pēc pašas iniciatīvas. Mājā ir 16 dzīvokļu, bet par tās apkārtni rūpējas divas iedzīvotājas: Ilzes daļa ir uz ielas pusi, bet pagalma puses skaistums ir kaimiņienes Larisas Rozenfeldes ziņā.

FOTOGRAFĒJAS KĀZINIEKI

Ilze to dara savam priekam, bet no viņas darba pozitīvas emocijas tiek arī citiem. Te garām ejot daudz tūristu, pat kāziniēki reizēm pie šīm puķēm fotografējas. „Man vienkārši tas patīk – iznāku ārā skaistā vietā padzert kafiju. Vairs nedrīkstu tās puķes nelikt ārā, jo cilvēki priecājas un ir pieraduši. Šajā mājā dzīvoju vairāk nekā 20 gadu, bet puķes sāku stādīt pirms pieciem, kad ēka tika atjaunota un salabota iela. Tad puišs palīdzēja ierīkot sporta laukumu un atpūtas vietu – tur agrāk bija briesmīgs čūkslājs!”

MĒĢINĀS PĀRZIEMINĀT KANNAS

Ilze strādā par sētnieci un aprūpētāju un, cik par nopelnīto var atļauties, tik puķes pērk. Vīrs viņas vaļasprieku atbalstot. Stādi ir diezgan dārgs priekšs. „Nepietiek tikai nopirkt – pēc tam puķes jāapcubina un jāmēslo. Arī tas maksā naudu. Katru gadu cenšos izdomāt kaut ko citu. Man patīk petūnijas, bet tās ir cimperlīgas. Visu vasaru lēju un mēsloju katru dienu, bet tagad, kad auksti, ik pārdienu,” viņa stāsta.

Puķes gādātas tūlīt pēc Jāņiem. Ilze pērk gatavus podus, jo novērojusi, ka tad augi jūtas labāk un par tiem mazāk rūpju. Pirms tam pie mājas ziedējušas atraitnītes. Šogad nolēmusi pamēģināt, kā pārziemos kannas. Tām noskaftīta vieta kastītēs pagrabā pie mamma. Savukārt zaļā, virzai līdzīga, nokarena puķīte, kas veido kuplu plīvuru, labi pārziemojot kastēs, Ilze tikai uzliek virsū skujas. „Nākamgad gribu izdomāt ko citu, lai katru gadu nav viens un tas pats.”

Dzirdēts, ka citur Kuldīgā puķes tiek zagtas vai izpostītas. Ilzes lolojumiem neviens pāri nedara. „Lai tik pamēģina!” viņa saka. Dekoratīvo pūci un stārķi gan katru rītu nesusi laukā un katru vakaru atkal istabā.

Iveta Grīniņa, Lāsmas Reimanes foto

Ilzei Vītoliņai puķes ļoti patīk, un no šīs aizraušanās prieks tiek visiem garāmģājējiem.

ILZES IETEIKUMI

- Sīkziedu petūnijām nevajag apknābīt noziedējušos ziedus – pietiek, ja tās papurina. Viss, kas noziedējis, nobirst
- Petūnijām patīk, ja tās mēslo katrā laistīšanas reizē. Ilze pārmaiņus lieto mēslojumu *Vito* un *Kristalons*.
- Kannām nepatīk atkrāsnes aizvēja karstumā tiešos saules staros.
- Pret laputīm der ziepju šķīdums.

Ejot pa Annas ielu Kuldīgā, nevar nepamanīt māju nr. 6, kurai fasāde vienos ziedos.

Nokarenā, virziņai līdzīgā puķē itin labi pārziemojot kastē. Tikai jāpiesedz ar skujām.

REKLĀMA

J.ROZES GRĀMATNĪCAS TOP 10

1. Guntars Račs. *365/1. daļa*. (Izdevniecība MicRec.)
2. Gundega Bičevska. *Dimanti tavā pagalmā*. (Avantis Publishing.)
3. Latvietis Indriķis. *Bailes*. (Autorizdevums.)
4. Inga Kalniņa. *Pilnām mutēm*. (Lienes Vilnītes izdevniecība.)
5. Lūcija Ķuzāne. *Saule mūžam mana*. (Mansards.)

6. Nora Ikstena. *Trīs*. (Dienas Grāmata.)
7. Robins Šarma. *Izcilības stundas 2*. (Avots.)
8. Pāvels Sanajevs. *Apglabājiēt mani aiz grīdīstes*. (J.Rozes apgāds.)
9. Vija Eņiņa. *Veselība pie mājas sliekšņa*. (100 populārākie ārstniecības augi Latvijā. (Zvaigzne ABC.)
10. Ingo Zīgners. *Mazais pūķis Kokosrieksts iet uz skolu*. (J.Rozes apgāds.)

Jurijs Feļštinskis, Vladimirs Pribilovskis. Korporācija.

(*Dienas Grāmata*. 19,35 eiro.) Vēsturnieku monogrāfija par Krieviju un Valsts drošības komiteju gadsimtu mijā prezidenta Vladimira Putina laikā pirmoreiz neīsināta iznāca 2009. gadā Amerikā, bet tagad papildināta nonākusi pie latviešu lasītājiem. 2000. gadā V.Putins kļuva par Krievijas prezidentu, taču viņš

pārstāvēja sistēmu, kurā visu laiku strādājis, – VDK, tagad Federālo drošības dienestu. Mūsdienā pasaulē tas darbojas kā korporācija: uzpērk, pakļauj; ja vajag, arī nogalina.

Jevgeņijs Vodolazkins. Aviators. (J.Rozes apgāds. 13,45 eiro.) Nācis pie samaņas slimnīcā, romāna varonis nezina par sevi neko. Viņš pieraksta atmiņā uzausušās epizodes: 20. gs. sā-

kuma Pēterburga, bērniība Siveros un Aluštā, ģimnāzija, pirmā mīlestība, 1917. gada revolūcija, jūsma par aviāciju.

Anita Kreituse. Puika, kas zīmēja kaķus. (Pēc japāņu pasakas motīviem. J.Rozes apgāds. 14,90 eiro.) Sensenos laikos mazā Japānas ciemā dzīvoja trūcīgs zemnieks ar sievu. Viņiem bija pulciņš bērnu, un pastarītis bez mitas zīmēja kaķus.

PAGĀTNE

Nīkrāce cauri gadsimtiem

KRIŠA TOMANOVIČA ATMIŅAS

Krišs Tomanovičs dzīvoja *Tunņos*. Viņš atceras, ka pirmo gadu mācījies Lēnās, kur bijusi katoļu skola, bet 1936. gadā sācis iet Nīkrāces skolā.

MALKU GĀDĀ VECĀKI

„No mājām tā bija tālu – desmit kilometru. Pavasaros un rudenos mājās nācām kājām, bet ziemā tētis vai mamma ar zirdziņu mums brauca pakaļ. Gulēju internātā. Kopgaldā deva tikai pusdienas, bet brokastis un vakariņas jāgādā pašiem. Skolas direktors bija Jānis Blūms, atminos vēl skolēnus: Ēriku Freimani (tas kara laikā pazuda), Arvīdu Jaunzemu, Elmāru Jaunzemu, Rītu Elleri, Dreiju.

Skolā sporta zāles nebija, bija sporta laukums. Sportojām, sitām bumbu arī ziemā. Malku skolai veda tēvs, zināms daudzums bija jāsaskalda, bērni to iekrāva šķūnī.”

Krišs Tomanovičs.

ĒVELĒ UN UZSTĀJAS

„Es skolā blēņas nedarīju – skolotājus klausīju. Darbojāties, zīmējām, likām zīmējumus pie sienas. Bija rokdarbu stundas, vajadzēja ēvelēt, taisīt būrišus, grebt karotes, vīt pātagas. Reiz ēvelējot aizrāvu

aiz naga skabargu, tad skolotājs zāgēja nagu pušu un ņēma skabargu laukā.

Bija arī mūzikas stundas, kurās ļoti patika dziedāt, mums mācīja teātri, vajadzēja uzstāties. Apmēram kilometru no skolas bija tautas nams, tur notika skolas Ziemassvētku eglīte, tad svētku galds bija klāts ar smalkmaizītēm. Pacīņas arī deva – kaut kādus sīkumus.

Skolu beidzu 1941. gadā. Ienāca krievs, tad vācietis, viss sagāja juku jukām, un es skolā vairs negāju, bet 4. klasi pabeidzu. Nebija naudas, lai varētu skolu apmeklēt, tāpēc sāku līdzēt tēvam saimniecībā: arām zemi, ecējām, federējām.”

BRĀLIS LĪDZI NEAZIET

„Tā nodzīvojām visu vācu laiku. Kad vāciešus dzina ārā, tie atkāpjoties gāja gar mūsu mājām uz Liepāju. Mūs viņi apmeklēja gandrīz katru dienu – iebrauca sētā, pārgu-

lēja nakti un brauca atkal tālāk.

Ģimenē bijām četri: tēvs, māte, es un brālis Tālis. Tālim vajadzēja iet armijā – to paņēma vācieši, bet krievs bija pienācis tik tuvu, ka vācieši steigās prom un brālis viņiem līdzī neaizgāja. Beigās mūs tomēr izdzina no mājām. Iemūkām mežā, izrakām tur bunkuru, uzlikām virsū kokus, domājām – karš pārskries pāri un varēsim atgriezties mājās. Mežā nodzīvojām mēnesi, mums nebija, ko ēst, arī ūdeni nevarējām dabūt, jo visapkārt bija vācieši. Domājām, ka nomirsim badā, jo vācietis neatkāpās.”

NEPAZĪST NE MEŽU, NE MĀJU

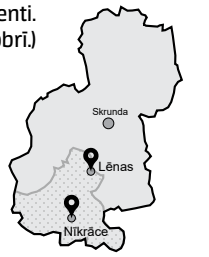
„Tad krievu armija taisīja lielu uzbrukumu un izsita vācietis no pirmajām līnijām. Mums bija bail bunkurā palikt, tāpēc līdām ārā – domājām, ka krievs mūs nošaus, ja atradīs. Gājām ārā, bet savu mežu vairs nepazinām – koki visi

sakrituši krus-tām šķērsām, visur izrakti bunkuri, tan-ki izdangājuši zemi vagu vagām. Uzgājām uz-kaļnā, no kura varēja redzēt mūsu māju, bet tur vairs nekā nebija – palikusi tik viena istaba, kas bija tā sašauta, ka varēja redzēt cauri no abām pusēm. Pārējās ēkas no-dedzinātas.

Mūs ieraudzīja krievu karavīri, tad māte pacēla lakatiņu un gāja pa priekšu, lai kareivji mūs nenošauj, mēs trīs viņai no muguras. Uznācām augšā kalna bunkurā, kur mūs nopratināja krievu oficieri. Viņi jautāja, kas mēs esam, kur bijuši un kurp dodamies, un lika iet tālāk. Tā gājām tālāk, nevienu civiliedzīvotāju nesastopot, – visur tikai krievu karavīri, kuri raka tranšejas.”

(Turpmāk vēl.)

Dzintra Liekmane (Topošās grāmatas fragmenti. Sākums 2016. gada 24. oktobrī.)

PRIEKĀ AVOTI

Atrodas īstajā vietā

Tieši gadu Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centrā (BJC) par pasākumu organizatori strādā Agate Roga no Aizputes. Katru dienu viņa uz darbu mēro 40 km, bet grūtības tas nesagādājot, jo viena no mīļākajām nodarbēm ir vadīt auto.

Braukt ar auto

„Man ļoti patīk ceļot pa Latviju. Braucu pati un kopā ar ģimeni apskatām mūsu zemi. Autovadītāja apliecība man ir piecus gadus. Braucot uz darbu, varu apdomāt savu darbdienu, bet pēc mājupceļa – atpūsties un par darbu vairs nedomāt. Braukāšanai turpu šurpu nav ne vainas. Man nepatīk pie stūres sēsties naktī, bet pa dienu varētu braukt un braukt.”

Jaunas garšas

„Šogad Emīla tirgū Ēdolē nogaršoju vēžus – ļoti sen nebiju tos ēdusi. Man patīk apmeklēt mazas, mājīgas kafejnīciņas, piemēram, Pāvilstas *Laivu*. Katru reizi pagāršojam kaut ko jaunu. Atceros, ka Īrijā dzēru tēju ar pienu, – tas bija interesanti un garšīgi. Kalmārs gan negaršoja. Gribētu pagāršot gliemežus, bet vēl neesmu saņēmusies. Vislabāk tomēr man garšo latviešu ēdieni, arī šašliks.”

Organizēt pasākumus

„Jau kopš skolas laika esmu piedalījusies dažādos koncertos, dziedāju ansambli un mūzikas skolas korī. Palīdzēju vidusskolā pasākumus organizēt, pa brīvajiem brīžiem – arī kultūras namā. Šo profesiju izvēlējos tāpēc, ka šis darbs man padodas un patīk. Studējot Liepājā, pilnīgi pārliecinājos, ka tā man ir īstā vieta. Organizatoram jābūt mērķtiecīgam, nedrīkst baidīties no izaicinājumiem, bet galvenais – tam jāpatīk. Kuldīgā nonācu nejauši, jo biju domājusi strādāt Liepājā. Ieraudzīju sludinājumu, pieteicos BJC, un mani pieņēma. Ar darbu esmu pilnīgi apmierināta.”

Koris

„Pirms diviem gadiem aizgāju uz kori, jo man nebija vaļasprieku. Dziedu Kazdangas jauktajā korī pie diriģentes Baibas Kalniņas. Kolektīvā esam ļoti dažādi, tāpēc ir interesanti, vienmēr ir, par ko parunāt. Kazdangā mēs arī organizējam pasākumus, braucam koncertēt uz citiem novadiem.”

Jūra

„Četrus gadus studēju Liepājas Universitātē, tāpēc katra diena tika

pava-

dīta pie jūras. Arī tagad braucieni uz jūru kļuvuši par ģimenes tradīciju – katru svētdienu dodamies tur pastaigāt, piknikā labi pavadīt laiku ar ģimeni vai vērot saulrietus. Nopeldēties šogad iznācis tikai divas reizes.”

Plāvas puķes

„Tās man atgādina bērnību, jo dzīvoju laukos un kopš mazotnes atceros, ka gājām lasīt ziedus. Vislabāk patīk margrietiņas un rudzupuķes. Kad biju mazāka, apmeklēju floristikas pulciņu. Arī vasarā, kad tuvojas kādi svētki, vienmēr dodos uz plāvu un salas puķes.”

Riteņbraukšana

„Kad bijusi grūtāka darbdiens, aizbraucu mājās un mēdzu pabraukt ar divriteni. Nesen pie mājām izbūvēts veloceliņš, un tas pamudināja vēl vairāk. Daru to kopš bērnības. Visbiežāk braukāju kopā ar draugu, un mūsu maršruts vienmēr ir apkārt Aizputei.”

Lāsma Reimane

Agates Rogas arhīva un autores foto

PIRMDIENAS VIESIS

Kad pie stūres vecmeistars

Latvijas rallija sacensību 2. posmā veterāniem augustā Talsos uz pjedestāla augstākā pakāpiena sumināta Kuldīgas ekipāža: pilots Gunārs Gutlands un stūrmanis Edgars Poriņš.

Šoreiz sarunā piedalās E.Poriņš, jo ar G.Gutlandu vienojamies tikties nākamēnes, kad būs aizvadīts trešais sacensību posms un pašam autosportistam apritēs 80 gadu.

PIRMO REIZI VAIRĀKOS POSMOS

Latvijā rallija sacensības veterāniem notiek desmito gadu, šoreiz papildinātas ar jaunumu: agrāk tās notika vienu dienu, bet par godu Latvijas rallija 60. gadskārtai – trijos posmos. Divi jau aiz muguras. Pārsvārā startē dalībnieki, sākot ar 60 gadiem. „Bija tradīcija: kurš uzvar, tam nākamgad jāuzņemas sacensības organizēt savā pilsētā. Tagad šīs tradīcijas vairs nav,” stāsta E.Poriņš. „Mūsu vecmeistars Gunārs ir viens no vecākajiem dalībniekiem – oktobrī apritēs 80.”

Kuldīdznieku veikums 1. posmā, kas maijā Talsos notika vienlaikus ar lielo ralliju, bija 2. vieta, bet nupat 2. posmā gūta uzvara. „Jau kopš 80. gadu beigām Gunāram principiāls pretinieks ir bijušais lauksaimniecības ministrs Dainis Ģeģers, un otrajā posmā Gunārs viņam izgriezta pogas. Pēdējās sacensības veterāniem gaidāmas oktobrī. Pēc divām līderos ir Gunārs, bet veiksmīgi vēl jānobrauc pēdējoreiz.”

SLEPUS NO MAZOTNES

Kā radies Gutlanda un Poriņa tandēms? Edgars stāsta: „Gunāru pa-

zīstu jau kopš bērnības. Kaimiņos dzīvoja viņa toreizējais stūrmanis. Mēs, bērni, bijām draugi, un atmiņas, ka pa kluso apskatījām viņu stenogrammas – bijām ļoti aizrāvušies. Piepalīdzēt Gunārs mani uzaicināja pirms gadiem pieciem. Steidzīgā dzīves ritma dēļ ne vienmēr tas izdevies, taču braukšana mums ļoti sapasē.”

E.Poriņš autosportā ir gadus divdesmit: „Šai laikā zināšanas iekrātas. Varbūt tieši tāpēc viegli izbraukt tos posmus, kas atkarīgi no stūrmaņa. Bet tur, kur jābrauc tieši Gunāram, viņš kārtīgi dod virsū! Varu par viņu tikai pabrīnīties. Aizdomājos: es 80 gados ar auto labi ja līdz veikalam pēc maizes varētu aizbraukt. Bet Gunārs brauc sacensībās, lec trampīnā.”

Edgars tagad sacensībās nav aktīvs, toties trenē dēlus: Robertu Poriņu un Oskaru Virsi: „Talsu rallija supersprintā puikas savā klasē uzvarēja, viņi pirmo reizi piedalījās augstāka līmeņa sacensībās. Vecākais dzīvo Rīgā, viņam grūtāk izrauties, bet Robertam priekšā pēdējais gads vidusskolā, tāpēc autosports uz laiciņu nolikts malā.”

PARUNĀ PRETĪ

Stūrmanis atzīst, ka tehnikā šis tas mainās un ir jaunumi, kurus viņš vecmeistaram labprāt ieteiktu. „Piemēram, par riepām – zinu, kuras skrien labāk. Cenšos ieteikt,

Latvijas veterānu rallija 2. posmā uzvar kuldīdznieku ekipāža: (no kreisās) Edgars Poriņš un Gunārs Gutlands.

bet viņu jau tik viegli nevar pierunāt. Iepriekšējās sacensībās redzēju, ka citi brauc ar nopietnām automašīnām, bet Gunārs – ar ielas auto. Otrajā posmā startējām ar manu golfrīpu. To viņam dāvāju jau pirms vairākiem gadiem, jo tas bija sagatavots sacensībām. Gunārs tikai šogad piekrita paņemt un redz – uzreiz cita lieta. (Smejas.)

Autosports nav lēts, priecājamies, ka tiekam galā pašu spēkiem, arī draugi palīdz.”

INTERESĒ VĒSTURE

Kuldīgas pusē autosports ir populārs, vairākās paaudzēs bijuši ļoti braucēji. „Zinu, ka Andris Grīnvalds iecerējis apkopot materiālus par šo sporta veidu mūspusē,

pats esmu viņam šo to uzrakstījis. Mana dzīvesbiedre (Sandra Poriņa – aut.) arī aizrāvusies – pēta autosporta vēsturi, nesen nodibināja biedrību, ir uzrakstījusi projektu auto restaurācijas darbnīcas izveidei,” stāsta E.Poriņš.

Inta Jansone
Edgara Poriņa arhīva foto

RITENBRAUKŠANA

Latvijas junioru čempions – Arvis Rendors

Latvijas čempionātā kritērija braucienā junioriem par uzvarētāju kļuvis kuldīdznieks Arvis Rendors.

Bronzas medaļa šajā grupā vēl vienam kuldīdzniekam – Kristāpam Pelčeram.

Kritērija brauciens jaunākajiem vienlaikus bija arī *Cerību kausa* posms. Jaunāko zēnu grupā 3. vietā Gusts Lapiņš, 6. – Jānis Priedoliņš; zēniem 8. – Kaspars Ilšjāns, 14. – Lauris Ābele; jauniešiem 9. – Gatis Līvs, 13. – Anrijs Rancāns, 14. – Oskars Dankbārs.

Labi panākumi Kuldīgas jaunaugiem ritenbraucējiem ir arī Murjāņu kausa izcīņā. Individuālajā braucienā kalnā (distance bija Siguldā gar bobsleja trasi) zēniem 8. vietā K. Ilšjāns, 13. – Renārs Alševskis; jauniešiem 10. – O. Dankbārs, 14. – A. Rancāns, 15. – G. Līvs; junioriem 2. – K. Pelčers (viņš uzvarētājam zaudēja sekundi), 6. – A. Rendors.

Vēl viens starts gaidāms 16. septembrī Baložos *Cerību kausa* pēdējā posmā – šoreiz krosā.

Inta Jansone

KALENDĀRS

• 11.IX 16.00 pie Mordangas ezeriem – **ORIENTĒŠANĀS** seriāla *Taciņas* 17. kārtā.

• 12.IX 10.00 Krauju priedēs – Kuldīgas novada skolēnu sacensības **RITENBRAUKŠANĀ**.

• 13.IX 17.30 Krauju priedēs – **SKRIEŠANAS** seriāla *Kuldīgas apli* 7. kārtā.

• 15.IX 13.00, 16.IX 10.00 Kuldīgas šaha klubā (Liepājas ielā 14) – lielmeistares Danas Reiznieces-Ozolas 12. kausa izcīņa un sporta skolas 53. ceļojošā komandu kausa izcīņa **ŠAHĀ**.

• 17.IX 11.00 Kuldīgas sporta namā (Virvas ielā 13) – LJBL-LR čempionāts **BASKETBOLĀ** jauniešiem.

SPORTA ORGANIZĀCIJA

KULDĪGAS NOVADA SPORTA SKOLA

uzņem audzēkņus 2017./2018. m. g.

Kuldīgas vieglatlētikas manēža, Dzirnava iela 13, tālr. 63321943

Sporta veids	Treneris	Tālr.	Vecums	Audzēkņi
Vieglatlētika	Zane Andersone	29867373	2010.–2007.	meitenes un zēni
Volejbols	Zigmunds Milzarājs	26550905	2007.–2006.	zēni
Volejbols	Inita Šneidere	29555220	2010.–2009.	meitenes
Volejbols	Agnese Megne	26628217	2009.–2008.	meitenes
Futbols	Māris Tilgalis	22444229	2011.–2007.	zēni
Florbols	Inguss Gailis	28883107	2007.–2006.	zēni
Basketbols	Guntis Jankovskis	28355844	2010.–2008.	zēni
Basketbols	Mārtiņš Štofregens	26850057	2007.–2006.	zēni
Šahs	Viktors Šteinbergs	26816090	2010.–2007.	meitenes un zēni
Šahs	Gunārs Gertners	27011020	2010.–2007.	meitenes un zēni
Dambrete	Pēteris Gailāns	25129492	2010.–2008.	meitenes un zēni
Ritenbraukšana	Mareks Maļinovskis	26343595	2006.–2004.	zēni
Galda teniss	Ieva Lepse	20052136	2010.–2007.	meitenes un zēni

Par sporta pasākumiem, rezultātiem informējiet e-pastā:
inta.jansone@kurzemnieks.lv!

PĀRDOD

Pārdod divistabu **DZĪVOKLI** Kuldīgā, malkas apkure. Tālr. 20278499.

Veikalā *Dagus*, Liepājas ielā 51, **DARBA APĢĒRBI**, apavi, **APJOMĪGI** vīriešu krekli, bikses, veļa, sievietes jakas, kleitas, bikses, apavi.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, visu veidu žalūzijas, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Iespējams līzings. Mucenieku iela 25, tālr. 28448638, Gravas iela 1 (*Elvi*), tālr. 28378818.

PVC LOGUS, DURVIS, PALODZES. Mērišana, montāža, piegāde. E-pasts: imk@inbox.lv. Tālr. 26441415.

KVIEŠUS, rudzus. Piegāde. Tālr. 29560864.

Sausu, skaldītu **MALKU** ar piegādi. Tālr. 27885688.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Ātra piegāde. Tālr. 26627800.

Sausu, skaldītu bērza **MALKU** maisos. Tālr. 26544462.

SIA *AJG plus* – sazāģētu lapkoku nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Ar piegādi pārdod sausu, skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu lapkoku meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu meža **MALKU**, 25 eiro par krāmētu steru. Tālr. 24957247.

ATRASTS

Pirms krietna laiciņa kāds kungs Kuldīgas tirgū bija atradis prāvu **ATSLĒGU SAIŠKI** ar vairākiem piekariņiem, nu tas nogādāts redakcijā.

Sestdien, 23. septembrī, 10.00

Varmes pagasta estrādē
Liepu birzs

RUDENS GADATIRGUS.

Aicinām pieteikties tirgotājus
pa tālr. 27884937.

Kuldīgā,
Mederu ielā 8,
pērk

GAIENES,
baravikas, liepenes
un alksnenes bez
kātiņiem, BRŪKLENES.

Tālr. 22481824.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK

zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamu materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.

25 622 293 (Āris)

PĒRK

SIA *Lāses AM* kautuve par labām cenām iepērk **GOVIS, BUĻĻUS, TELES**. Bioloģiski sertificētiem lopiem augstas cenas. Piemaksa par nodoto lopu daudzumu, par gaļas šķirņu lopiem. Tālr. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA *AIBI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, AITAS, ZIRGUS**. Labas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 26142514, 20238990.

SIA *Valinda* – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, TEĻUS**. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

Z/s *Purvaļi* iepērk **JAUNLOPUS** un **LIELLOPUS** dzīvsvārā/kautsvārā. Samaksa skaidrā naudā vai ar pārskaitījumu. Elektroniskie svāri. Tālr. 29258394.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20278671.

Vieglās **AUTOMAŠĪNAS**, traktoru **PIEKABES, INVENTĀRU**. Tālr. 26104984.

MEŽUS, CIRSMAS, MALKU – ātra un laba samaksa. Palīdz noformēt dokumentus. Tālr. 26544462.

SIA *PRIEDES AG* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** un **CIRSMAS**. Tūlītēja, visaugstākā samaksa. Tālr. 26993794.

Latvijas mežsaimniecības uzņēmums par ļoti labu samaksu nopirks meža īpašumu vai arī augošus kokus jūsu īpašumā. Sertificēts taksators izgatavos meža inventarizācijas lietu, cirsmu skices, robežstīgu un kupicu atjaunošanu. Uzņēmuma mežzinis sniegs jums profesionālas konsultācijas par nepieciešamajām mežsaimnieciskajām darbībām jūsu īpašumā **BEZ MAKSAS**. Garantējam gan profesionālu un godīgu attieksmi, gan ļoti labu samaksu. Tālr. 26129919, 28368838, info@lmu.lv.

Kuldīgā, Mederu ielā 8, **ĀBOLUS**. Tālr. 22481824.

Pārventā, Stendes ielā 15, **ĀBOLUS** sulai. Tālr. 20044321.

SIA *Skrunda* iepērk lopbarības **GRAUDUS**. Pieteikt pa tālr. 63331124, 29697331.

RAGUS. Tālr. 22048516.

Kuldīgas novada pašvaldība (90000035590)
izsludina konkursu uz vakanto
Kabiles pagasta pārvaldes vadītāja amatu.

Prasības:

- augstākā izglītība,
- darba pieredze pašvaldības iestādē, pašvaldībā vai tās struktūrvienībā vadībā vismaz 2 gadus,
- zināt spēkā esošos ārējos un iekšējos normatīvos aktus savā kompetences jomā,
- vadītprasmes, labas organizatora spējas, komunikācijas un sadarbības prasmes,
- stratēģiskās plānošanas spējas,
- prasme strādāt ar datoru (*Word, Excel*) un citu biroja tehniku,
- B kategorijas autovadītāja tiesības.

Konkursa pretendentiem jāiesniedz:

- pieteikums,
- motivācijas vēstule,
- īss dzīves un darba gaitu pārstāsts (CV),
- izglītību un kvalifikāciju apliecinājošu dokumentu kopijas,
- rekomendācijas un ieteikuma vēstules (vēlamas).

Pieteikšanās termiņš līdz 22. septembrim.

Dokumentus lūdzam iesniegt Kuldīgas novada pašvaldības apmeklētāju pieņemšanas un informēšanas centrā (Baznīcas ielā 1, Kuldīgā) vai elektroniski e-pastā: dome@kuldiga.lv līdz 2017. gada 22. septembra 16.00. Informācija pa tālr. 63320216.

Eternit Baltic

RAZOTS LIETUVA
30
GADU
GARANTĪJA
BEZ AZBESTA

BEZMAKSAS
VIĻNOTO LOKŠŅU
PIEGĀDE JŪSU JUMTAM!

PĒRKOT
virs 100 m²

PIEGĀDE AR
IZKRAUŠANU
visā Latvijas teritorijā

20 % ATLAIDE
"Eternit" papild-
elementiem un
fasādes paneļiem
"Cedral"

Jautājiet visos
būvniecības veikalos.

Vairāk informācijas meklējiet: www.eternit.lv | www.latroof.lv | Tālrunis 20026200

Piedāvājums spēkā līdz 31. oktobrim.

VAJADZĪGI

Kokapstrādes uzņēmums *Latigma* (40003622132), palielinot ražošanas jaudu, **AICINA DARBĀ**: iekārtu operatorus, auto karistus, maīnas meistarus, mehāniķus, kurinātāju. Konkurētspējīgs atalgojums. Nodrošinām ar transportu. Tālr. 26368239.

SIA *Sigma Elektro* (40103088510) aicina darbā **ELEKTROMONTIERI** darbam brigādē. Pieteikumu un CV sūtīt e-pastā: signaelektro@apollo.lv, tālr. 63322331.

SIA *Lāses AM* (41201007493) aicina darbā **NOLIKTAVAS PĀRZINI** Kuldīgā. Darba pienākumi: pasūtījumu pieņemšana, kravu komplektēšana, pavadzīmju izrakstīšana, krāvēju darba uzraudzība. Stabils atalgojums – 500 eiro mēnesī. CV sūtīt e-pastā: lases@inbox.lv, tālr. 29463685.

Latvijas mežsaimniecības uzņēmums **SIA VERTEX** (41203040825) aicina kolektīvam pievienoties **GRĀMATVEDI**. No kandidātiem sagaidām: augstāko izglītību finansēs vai grāmatvedībā; mūsdienīgu pieeju darbam, precizitāti un atbildību; darba pieredzi grāmatvedības un lietvedības uzskaitē ne mazāk kā 3 gadus; nodokļu un grāmatvedības likumu pārzināšanu. Mēs piedāvājam: mūsdienīgu darba vietu, darba apstākļus Talsos, labu atalgojumu un sociālās garantijas. CV un motivācijas vēstuli sūtīt e-pastā: info@lmu.lv. Garantējam informācijas konfidencialitāti.

SIA *Bērzi plus* (41202008941) kokzāģētavai – **LENŠU TRINĒJS**. Tālr. 29568025.

SIA **TOPOPROJEKTS** (42103041630) aicina pievienoties savai komandai **MĒRNIEKU** ar pieredzi, var būt arī pēdējā kursa students. E-pasts: info@topoprojekts.lv, tālr. 63483194.

MEKLĒ DARBU

VĪRIETIS (31), nav kaitīgu ieradumu, ir B kategorija, izskatīšu visus piedāvājumus. Tālr. 29851330.

VĒLAS ĪRĒT

Labu **ARAMZEMI** āboliņa audzēšanai. Samaksa līdz 200 eiro/ha. Tālr. 29179992.

IESPĒJA**Izzināt dabas vērtības**

Vides aizsardzības fonds izsludinājis projektu konkursu *Latvijas vides un dabas vērtību apzināšana un izcelšana, godinot Latvijas valsts pastāvēšanas simtgadi*.

Tie var būt sabiedrību informējoši vai izglītojoši pasākumi, kas izceļ un godina dabas vērtību atklāšanā un uzturēšanā nozīmīgus cilvēkus, notikumus un vietas. Tie var būt arī klātie-

IZVADĪŠANA

*Lai paliek ābele, ko iestādīju,
Un vārds, ko kādam teicu mierinot.
Tik godīgs darbs bez skaļuma ir
vainags
Pie zemes vārtiem, ko man līdzī
dot.
/K.Apškrūma./*

Aizsaulē devusies mūsu
simtgadniece, mūzikas skolotāja
LIDIJA BURČAKA.
Atvadīšanās trešdien,
13. septembrī, 12.30 no
pansionāta *Lauciene* Talsu
novadā.
Tuvinieki

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties B, BE, C, CE, D, 95. koda autovadītāju kursiem Kuldīgā, ir dienas un vakara grupas. Sīkāka informācija pa tālr. 29491388, 63322550.

KRAVAS PĀRVADĀJUMI; nesam, pārvedam. Tālr. 20331915.

JOGA iesācējiem bez priekšzināšanām un vecuma ierobežojuma. Bezmaksas ievadlekcija 12. septembrī 1905. gada ielā 5 (sētas namā). Tālr. 29330833, Vasis.

CELTNIECĪBAS pakalpojumi, jumtu maiņa, fasādes siltināšana un apdare, materiālu piegāde. Tālr. 22407371.

SIA *Bērzi plus* notira krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērkam zarus šķeldošanai un cirsmas izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

SPIEŽ SULU. Tālr. 29653166.

Tīrām **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29296723.

Tira un remontē **AKAS**. Tālr. 27448331.

IZIRĒ

Dzīvojamās **TELPAS** strādnieku brigādēm, cena pēc vienošanās. Tālr. 26438250, 26377683.

Abonē Kurzemnieku
pēdējam ceturksnim –
oktobrim, novembrim, decembrim –
par 17,70 eiro.

INTERESANTI

Kāpēc žāvas pielīp?

Jaunā pētījumā Lielbritānijā tiek meklēta atbilde, kāpēc grūti apturēt žāvas, ja tuvumā kāds žāvājas. Zinātnieki uzskata: atbilde slēpjas smadzenēs, kas atbild par mehāniskajām funkcijām. T.s. atbalss fenomenam, kas liek automātiski imitēt citu cilvēku, ir vairāki tipi: vārdu, kustību un darbību imitācija. Lipīgā žāvāšanās piemīt ne tikai cilvēkiem, bet arī suņiem un šimpanzēm. Pētījumā 36 pieaugušajiem bija uzdevums skatīties video, kurā cilvēki žāvājas, un vienai grupai papildu uzdevums – mēģināt to neatkārtot. Apstiprinājās tēze, ka, cenšoties žāvām pretoties, pieaug nepieciešamība pēc tām. Smadzeņu rādījumi to apliecināja, skaidro Notingemas universitātes kognitīvās neiro psiholoģijas profesore Džordžina Džeksone.

VĀRDA DIENAS

No 11. līdz 17. septembrim
 11. Signe (1621), Signija (283)
 12. Erna (476), Eva (2743), Evita (3721)
 13. Iza (10), Izabella (347)
 14. Sanda (876), Sanija (753), Sanita (5106), Santa (5752), Sandija (458)
 15. Gunvaldis (96), Gunvaris (3), Sandra (8419), Sondra (64)
 16. Asja (278), Asnate (97), Dāgs (48)
 17. Vaira (701), Vairis (538), Vera (6727)
 Populārākie: **Sandra un Vairis.**

JOKI

Tirgū pārdevēja sauc pircējam, kurš pēta ķiršus:
 – Ņemiet, pēdējie palikuši!
 – Atlaidi iedosiet?
 – Es jums labāk nosvēršu pareizu svaru.

LAIKA ZIŅAS

<p>ŠODIEN, 11. SEPTEMBRIS</p> <p>Dienas garums – 13 st. 7 min. Saule lec 6.46, riet 19.53.</p> <p>Naktī +14°...+15°</p> <p>R A D 3-4 m/s</p> <p>Dienā +17°...+20°</p> <p>R A D 3-4 m/s</p>	<p>RĪT, 12. SEPTEMBRIS</p> <p>Dienas garums – 13 st. 2 min. Saule lec 6.48, riet 19.50.</p> <p>Naktī +15°...+17°</p> <p>R A D 3 m/s</p> <p>Dienā +17°...+20°</p> <p>R A D 2-3 m/s</p>
--	---

KONKURSA „Kuldīgas novada uzņēmēju un amatnieku gada balva 2017” ANKETA

Kuldīgas novada pašvaldība sadarbībā ar laikrakstu „Kurzemnieks” organizē konkursu “Kuldīgas novada uzņēmēju un amatnieku gada balva 2017”, lai apzinātu un godinātu Kuldīgas novada uzņēmējus un amatniekus, kas aktīvi un godprātīgi darbojas savā nozarē, sekmējot uzņēmējdarbības vides attīstību. Visiem iedzīvotājiem un viesiem tiek piedāvāta iespēja aizpildīt anketu, izvirzot pretendētus balvas saņemšanai noteiktajās nominācijās.

- Nosauciet uzņēmumu, kurš, Jūsaprāt, ir pelnījis nomināciju **Gada lauksaimnieks** _____, jo _____.
- Nosauciet uzņēmumu, kurš, Jūsaprāt, ir pelnījis nomināciju **Gada ražotājs** _____, jo _____.
- Nosauciet uzņēmumu, kurš, Jūsaprāt, ir pelnījis nomināciju **Gada tirgotājs** _____, jo _____.
- Nosauciet amatnieku, kurš, Jūsaprāt, ir pelnījis nomināciju **Gada amatnieks** (fiziska persona amatnieks, kurš var būt arī cita uzņēmuma darbinieks) _____, jo _____.
- Nosauciet uzņēmumu, kurš, Jūsaprāt, ir pelnījis nomināciju **Gada pakalpojums** _____, jo _____.
- Nosauciet uzņēmumu, kurš, Jūsaprāt, ir pelnījis nomināciju **Gada jaunais uzņēmums** (uzņēmums, kurš dibināts ne agrāk kā 2016. gadā) _____, jo _____.
- Nosauciet uzņēmumu, kurš, Jūsaprāt, ir pelnījis nomināciju **Ilgspējīgākais uzņēmums** (uzņēmums ar vismaz 20 gadu darbības pieredzi) _____, jo _____.

Ja vēlaties piedalīties pārsteiguma balvas izlozē, lūdzu, sniedziet informāciju par sevi:

Vārds, uzvārds _____

Tālrunis vai e-pasts _____

Lūdzam no 2017. gada 11. septembra līdz 1. oktobrim aizpildīto anketu ievietot tām paredzētās anketu kastēs: Kuldīgas novada pašvaldības klientu apkalpošanas centrā, Baznīcas ielā 1, Kuldīgā, kā arī jebkurā Kuldīgas novada pagasta pārvaldē, lielveikalos: “Supernetto” Piltenes ielā 27, Kuldīgā; “Elvi” Gravas ielā 1, Kuldīgā, Rūtas Egļītes ģimenes ārsta praksē Smilšu ielā 22, Kuldīgā, un laikraksta “Kurzemnieks” redakcijā 1905. gada ielā 19, Kuldīgā.

Anketu iespējams aizpildīt arī lejuplādējot Kuldīgas novada domes mājaslapā www.kuldiga.lv.

PALDIES PAR ATSAUCĪBU!

Kas ir ārsts proktologs?

Hemoroīdi – veselības problēma, par kuru skaļi nerunā. Cilvēki nevar sadūšoties vizītei pie ārsta, ciešas, mēģina dakterēties ar bezrecepšu preparātiem, izmanto tautas vai citas alternatīvas medicīnas metodes. Pie kā var novest šāda rīcība? „Cilvēka paša spēkos nav noteikt sev diagnozi, un viņi var noturēt par hemoroīdiem ļaundabīgus zarnu audzējus un citas bīstamākas kaites, kuru ārstēšanai jāpievērš ļoti nopietna uzmanība,” saka Lāzermedicīnas klīnikas ķirurgs, proktologs Ints Bruņenieks.

Kāpēc tomēr tik grūti saņemties un doties pie proktologa?
 Varbūt tam ir saistība ar sliktu pieredzi vai attieksmi medicīnas iestādēs, ir dzirdēti neglaimojoši nostāsti. Lāzermedicīnas klīnikā cenšamies šos priekšstatus kļiedēt un piedāvājam pacientiem maksimāli delikātu attieksmi, diskretu izmeklēšanu, kas pamatā nav sāpīga, tā tiek veikta, pacientam guļot uz sāniem, un neprasa īpašu sagatavošanos.

Lāzermedicīnas klīnika

Kuldīgas veselības centrā, Ventspils ielā 12,
proktologa un vēnu ārsta pieņemšana
 trešdien, 13. septembrī, kad pieņems
 Dr. Mauriņa lāzermedicīnas klīnikas
ĶIRURGS, FLEBOLOGS, PROKTOLOGS
DR. INTS BRUŅENIEKS.
 Iepriekšēja pieteikšanās uz ārsta maksas konsultāciju
 pa tālr. 67374747, 67315316.

„Kāju virspusējo vēnu varikoze, ir viena no biežākajām saslimšanām, ar to slimo katrs ceturtais sieviete un katrs piektais vīrietis. Vienam procentam pieaugušo dzīves laikā attīstās smaga venoza mazspēja ar grūti dzīstošām kāju čūlām. Tā ir viena no saslimšanām, kuras attīstību visbiežāk veicina mazkustīgs dzīvesveids,” norāda Dr. Ints Bruņenieks. **Savlaicīgi diagnosticētai** saslimšanai nereti pietiek ar pareizi veiktām profilakses pasākumiem, kas ilgtermiņā varētu palēnināt vai pilnībā apturēt

slimības tālāko attīstību,” atzīst Dr. Ints Bruņenieks.
Vai vēnas ir veselas? Kā pārliecināties?
 Dr. Ints Bruņenieks iesaka: „Veiciet kāju vēnu sonogrāfiju! Duplexsonogrāfija ir visprogresīvākā venozo saslimšanu diagnostika. Šādi iespējams atklāt saslimšanu agrīnā stadijā un savlaicīgi sākt ārstēšanu. Izmeklēšana aizņem 10–15 minūtes. Tā ir nesāpīga un nekaitīga. Jums precīzi tiks izmeklētas gan virspusējās, gan dziļās vēnas.”

IESPĒJA

Botāniskais dārzs rudenī lētāks. Tas ir tā vērts!

Sākoties rudenim, Latvijas Universitātes (LU) Botāniskais dārzs samazina biļešu cenu un septembrī apmeklētājus gaida ik dienu līdz 19.00. Pašlaik īpaši krāšņa ir bagātīgā dāliju kolekcija, kurā ir ap 300 nosaukumu ziedu. 15 hektāru teritorijā, augu mājas un tropu tauriņu nams nodrošina mājvietu ap 6000 augiem, kā arī tauriņiem no Dienvidamerikas, Āzijas un Āfrikas džungļiem. Plašajā, koptajā dārzā ir jauki pastaigāties, var pasēdēt uz soliņiem pie labiekārtotā dīķa. Laiks tur rit nesteidzīgi, un tā ir lieliska vieta, ja Rīgā kaut kas jāgaida. Āra ekspozīcijā apskatāmas ziemciešu kolekcijas, vēlas rožu šķirnes, kā arī tādi seni koki, kas uz Zemes aug jau kopš dinosauru laikiem.

Tēlnieka Aigara Bikšes darbs *Meitene ar kurpi* tapis Borisa un Ināras Teterevu fonda atbalstītā programmā *Māksla publikajā telpā*.

Autores un mākslinieka radītā tēla kāja.

Gatavojoties dārza simtgadei 2022. gadā, tā rekonstrukciju atbalsta Borisa un Ināras Teterevu fonds. Rudenī pieaugušajiem par ieeju jāmaksā 3,90, studentiem un pensionāriem 2,90, bet bērniem (7–17 gadi) – 2,40 eiro. Lētāka kļuvusi arī ģimenes biļete, kas ļauj dārzu apmeklēt diviem pieaugušajiem un vienam bērnam; cena septembrī – 8,40. Papildu maksa par katru nākamo bērnu ir 1,90. Bezmaksas ieeja pirmsskolas vecuma bērniem, LU studentiem un darbiniekiem, 1. un 2. grupas invalīdiem. Botāniskais dārzs atrodas Rīgā, Pārdaugavā, Kandavas ielā 2. Plašāk: www.botanika.lu.lv. **Daigas Bitinieces teksts un foto**